

SREMSKA

Godina III • Broj 33 • 14. februar 2014. • cena 40 dinara

**сремске
НОВИНЕ**

POLJOPRIVREDA

VOĆE

Sajam „Fruit Logistica“ u Berlinu, okupio je ove godine 60.000 posetilaca iz 140 zemalja. Među 2.600 izlagača iz 64 zemlje i regiona, predstavila se i Vojvodina, a na zajedničkom štandu Pokrajinskog sekretarijata za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo i VIP Fondu, nastupale su i domaće kompanije Ripe Fruit Farm iz Selenče, Evropa Fruit i Dobro voće iz Novog Slankamena, Agrofructus - Vip iz Kača, Atos Fructum iz Male Remete i Sirmium Fruit i Green Group iz Šida.

Foto: Press Service www.fruitlogistica.de

Strana 3.

U OVOM BROJU

PRIVATNE INICIJATIVE:

**Beogradsko cveće
u fruškogorskom
humusu**

Strana 5.

17. "SREMSKI SVINJOKOLJ
I KOBASICIJADA":

**Pobeda mesara
"Agropapuka"**

Strana 10.

GAZDINSTVA • STEVAN DOBO, UZGAJIVAČ KOZA

Beograd zamenio Fruškom gorom

Posle više decenija gradskog života, 54-godišnji Stevan Dobo je odlučio da gradski život zameni seoskim. Preselio se na padine Fruške gore, u Sviloš i posvetio kozarstvu. **Strana 4.**

SMS MALI
OGLASI

064/1629-737

BEOGRAD • O PREGOVORIMA SA EU

Šansa za preporod srpskog agrara

Na poljoprivredu se odnosi čak 30 odsto zakonodavstva EU, a to Ministarstvo poljoprivrede direktno pokriva tri poglavlja, i „dotiče“ još 15 poglavlja

Pregovori sa EU u oblasti poljoprivrede poslednja su šansa za preporod srpskog agrara, a domaći proizvođači će već tokom 2015. godine moći da konkurišu za sredstva iz predpristupnih fondova, rečeno je u Privrednoj komori Beograda.

Državni sekretar Ministarstva poljoprivrede i šef tima za pregovore **Danilo Golubović** kazao je da je poljoprivreda najobimnija, najkompleksnija i najzahtevnija oblast pristupnih pregovora sa EU.

Glavni cilj pravnog i administrativnog prilagođavanja je - podizanje konkurentnosti domaće proizvodnje, naveo je Golubović na konferenciji na temu: "Proces pregovaranja o pristupanju EU u oblasti poljoprivrede".

Na poljoprivredu se odnosi čak 30 odsto zakonodavstva EU, a to Ministarstvo poljoprivrede direktno pokriva tri poglavlja, i „dotiče“ još 15 poglavlja, ukazao je Golubović.

Pregovori u direktnoj nadležnosti Ministarstva poljoprivrede odnose se na poglavlja 11,12 i 13, odnosno poljoprivredu i ruralni razvoj, bezbednost hrane, fitosanitarna i veterinarska pitanja i ribarstvo, precizirao je Golubović. On je kazao da su kapaciteti Mi-

Sa skupa u Privrednoj komori Beograda

nistarstva u ovom trenutku zbog toga napregnuti, ali i dodao da je naš tim spreman za pregovore.

Na pitanje da li će neko biti na gubitku zbog prilagođavanja standardima EU, Golubović je kazao da neće, ali određene delatnosti neće moći da se obavljaju na dosadašnji način, pa će biti neophodna pomoć države u prelaznom periodu.

Državni sekretar je ukazao i na

značaj Strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja 2014-2024. čiji je nacrt gotov, a koja bi trebalo da bude usvojena po formiranju nove vlade i skupštine. Taj dokument definiše ciljeve i prioritete poljoprivrede u budućem periodu i usklađen je sa politikom EU u toj oblasti, rekao je.

Šef sekcije za evropske integracije i ekonomska pitanja Delegacije EU **Freik Janmat** (Freek Janmaat)

objasnio je da termin "pregovori" može da dovede u zabludu, jer je tu pre svega reč o usvajanju i primeni evropskih propisa i standarda, a izmene su moguće jedino kada je u pitanju period tranzicije, odnosno prilagođavanja.

On je istakao da je, između ostalog, neophodno da vlada osmisli IPARD program i uspostavi efikasan sistem za dodelu sredstava iz fondova EU namenjenih ruralnom razvoju, uspostavljanju bolje kontrole prehrambenih, naročito mlečnih proizvoda.

Janmat je rekao da će Srbija morati da uskladi propise sa evropskim i po pitanju GMO, dodajući da u EU imaju vrlo stroga pravila za obeležavanje takvih proizvoda i njihovu sledljivost. Prema njegovim rečima, korist za poljoprivredne proizvođače od pristupanja Srbiji EU je vrlo jasna - otvoriće im se tržište od pola milijarde potrošača, a imaće i pristup direktnoj finansijskoj podršci i fondovima za ruralni razvoj.

Generalna sekretarka Evropskog pokreta u Srbiji **Maja Bobić** rekla je da postoji mnogo strahova i nedoumica kada je reč o evropskim integracijama u oblasti agrara, jer većina smatra da je reč o zahtevnom procesu koji će možda ugroziti poljoprivredne proizvođače.

Od 2015. Prvi novac iz IPARD za poljoprivredu

Srbija planira da iduće godine povuče prva sredstva iz "Instrumenta (EU) za predpristupnu pomoć razvoju sela" (IPARD), izjavio je na ovom skupu državni sekretar u Ministarstvu poljoprivrede Danilo Golubović. - Spremili smo nacrt plana za IPARD koji će ići na analizu i očekujemo da će, ako sve bude kako treba, prva sredstva iz IPARD-a biti povučena u 2015. godini. Za angažovanje tog fonda potrebno je uspostaviti sistem za upravljanje sredstvima i imati "zdrave projekte" jer se novac ne može povlačiti "na osnovu prazne priče".

To je veoma moguće, ali uz koordinaciju, taj proces možemo iskoristiti za pravljenje iskoraka i podizanje konkurentnosti domaće poljoprivrede i prehrambene industrije, kazala je Bobić.

S. P.

NOVI SAD • UZ PODRŠKU GARANCIJSKOG FONDA

Krediti za silose

Konkursom će biti omogućeno finansiranje izgradnje, rekonstrukcije, dogradnje i adaptacije silosa i nabavka prateće opreme za silose

Vlada Vojvodine otpočela prošle sedmice realizaciju konkursa preko koga će poljoprivrednici iz Vojvodine moći da obezbede dugoročne kredite za izgradnju montažnih silosa, a za novu kreditnu liniju Garancijski fond je obezbedio grančije od 200 miliona dinara.

Sporazum o početku realizacije konkursa potpisali su Garancijski fond Vojvodine i predstavnici četiri banke koje će učestvovati u programu - Komercijalna banka, Banka inteza (Intesa), Kredi agrikol banka (Credit Agricole) i Aik banka.

Putem konkursa poljoprivredni proizvođači će moći da dobiju kredite sa najpovoljnijim kamatama, kako bi se rešio problem skladištenja žitarica u Vojvodini, pre svega kod malih i srednjih gazdinstava.

Garancijski fond je za novu kreditnu liniju obezbedio 200 miliona dinara. Cilj ovog konkursa je stvaranje uslova da naši poljoprivredni proizvođači dobiju kredite sa najpovoljnijim kamatama u cilju rešavanja problema skladištenja žitarica.

Predsednik Vlade Vojvodine dr **Bojan Pajtić** istakao je da je reč

Potpisi bankara za povoljne kredite

o značajnom poduhvatu, koji donosi višestruki benefit proizvođačima.

-Ovaj program omogućava da naši mali i srednji proizvođači ne budu u raljama nakupaca, nego da budu u prilici da kroz izgradnju silosa, zahvaljujući ovom programu i

udružujući se sa svojim prijateljima i komšijama, budu uspešniji, proizvedu više i zarade više, te plasiraju svoje proizvode u odgovarajućem momentu a ne kada su cene niske - istakao je Pajtić i naveo da raspon za konkurisanje, koji ovaj pro-

gram obezbeđuje, iznosi od 5.000 do 150.000 evra.

Direktor Garancijskog fonda AP Vojvodine **Goran Vasić** istakao je da će konkurs biti na raspolaganju našim poljoprivrednim proizvođačima koji imaju registrovana gazdinstva.

- Kreditne linije su do sedam godina i to je velika prednost. Korisnici mogu da biraju da li će anuitetni planovi biti sa varijabilnom kamatnom stopom, gde je maksimalna varijabilna stopa 6,75 posto, a fiksna 7,5 posto. Na ovaj način smo otvorili i određenu konkurencijsku trku između banaka, koje će se boriti za svoje klijente i nadam se da će nuditi povoljnije uslove od ovih. Grejs period je moguć do dve godine, i to su trenutno najpovoljniji uslovi koji su za ove namene na raspolaganju poljoprivrednim proizvođačima - izjavio je direktor Vasić.

Konkursom će biti omogućeno finansiranje izgradnje, rekonstrukcije, dogradnje i adaptacije silosa i nabavka prateće opreme za silose.

S. P.

NEZAVISNA ASOCIJACIJA POLJOPRIVREDNIKA

Traže povoljnije subvencije

Nezavisna asocijacija poljoprivrednika Srbije zatražila je od Ministarstva poljoprivrede povoljnije subvencije, s obzirom na to da je prošla godina bila loša kada su u pitanju otkupne cene poljoprivrednih proizvoda.

Predstavnik asocijacije **Miroslav Grubanov** rekao je za RTV da poljoprivrednici traže od ministarstva da domaćinstva koja poseduju od 50 do 100 hektara zemlje dobiju 8.000 dinara u novcu, a 4.000 da se pravda računima.

Poljoprivrednici traže i da se subvencije ne uslovljavaju analizom zemljišta, niti uplatom za PIO fond. Jedan od zahteva je i da sva grla u stočarstvu dobiju subvencije, bez obzira da li su umatičena.

U isto vreme, Nezavisna asocijacija poljoprivrednika Srbije traži da se otkupljivači suncokreta što pre izjasne o minimalnoj zagaranovanoj otkupnoj ceni zbog planiranja setve. Ako se otkupljivači ne izjasne na vreme ratari na ovom području najavljuju da će se opredeliti za setvu drugih poljoprivrednih kultura, upozoravaju iz ove asocijacije.

S. P.

SREMSKA
POLJOPRIVREDA

OSNIVAČ I IZDAVAČ: NIPD "Sremske novine" d.o.o. Sremska Mitrovica

• Trg vojvođanskih brigada broj 14/II • **DIREKTOR:** Dragan Đorđević

• **GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:** Živan Negovanović • **UREDNIK IZDANJA:** Dragan Čosić
• **DIREKTOR MARKETINGA:** Zlatko Zrilić • **TEHNIČKI UREDNIK:** Marko Zrilić • **REDAKCIJA:** Svetlana Đaković, Katica Kuzmanović, Marija Balabanović, Dušan Poznanović, Sanja Mihajlović, Stevo Lapčević, Milan Mileusnić (fotoreporter), Gordana Majstorović • **MARKETING:** 064/16-29-737
• **ŠTAMPARIJA:** DOO MAGYAR SZO KFT OJ Štamparije "Forum" Novi Sad • **E-mail:** poljoprivreda@sremskenovine.co.rs
TELEFON/FAX: 022/610-144

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Библиотека Матице српске, Нови Сад

63(497.113)

Sremska poljoprivreda / glavni i odgovorni urednik Živan Negovanović.
- God. 1, br. 1 (okt. 2012) - - Sremska Mitrovica: Sremske novine, 2012. - Ilustr. ; 46 cm

Dva puta mesečno.
ISSN 2217-9895
COBISS.SR-ID 273701127

UTISCI VOĆARA NAKON SAJMA U BERLINU

Slankamenačka jabuka - srpski brend

Imali smo dosta potencijalnih klijenata sa kojima smo razgovarali i koji nemaju pravu informaciju da Srbija ima kvalitetno voće, a radili su sa zemljama u okruženju poput Grčke, Makedonije i Italije, zato moramo više raditi na marketingu i promociji-kažu voćari nakon sajma

Voćari iz Novog Slankamena imali su zapažen nastup na sajmu „Fruit Logistica“ koji se od 5. do 7. februara održao u Berlinu. Na zajedničkom štandu Pokrajinskog sekretarijata za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo i VIP Fonda, nastupale su domaće kompanije Novog Slankamena, Selenče, Kaća, Male Remete i Šida. Voćari su uspjeli na najbolji način da promovišu domaće sveže voće, a to je prema njihovim rečima bio najvažniji cilj. Organizacija sajma je bila odlična, štand je privukao pažnju i dobio dobre kritike, a kompanijama

koje su išle su sva tri dana bila ispunjena sastancima sa potencijalnim stranim partnerima. Najviše interesovanja bilo je za jabuke i višnje, ali su se strani privrednici, mahom iz Italije, Rusije i Holandije, raspitivali i za kruške, breskve i nektarine.

-Zaista je bilo fenomenalno i stigli smo sa sajma puni utisaka. Poznato je da je reč o vodećem međunarodnom sajmu svežeg voća i povrća, koji omogućava upoznavanje sa najnovijim dostignućima svetskih proizvođača i distributera voća i povrća iz oblasti pripreme i plasmana proizvoda na tržište-isti-

če **Zoran Đukanović** voćar iz Novog Slankamena i dodaje da je tek sada pred njima puno posla kako bi bili konkurentni na tržištu.

-Toplo preporučujem i drugim voćarima i povrtarima da posete ovaj sajam iduće godine i da vide na koji način treba da se radi. Inače smo vrlo ponosni što smo imali čast da predstavimo indijsku opštinu sa našim domaćim proizvodom a to je slankamenačka jabuka-kaže Zoran i poručuje da je na sajmu vladalo veliko interesovanje za kupovinu proizvoda koje slankamenački voćari nude.

Imali smo dosta potencijalnih klijenata sa kojima smo razgovarali i koji nemaju pravu informaciju da Srbija ima kvalitetno voće, a radili su sa zemljama u okruženju poput Grčke, Makedonije i Italije, zato moramo više da radimo na marketingu i promociji

Štand AP Vojvodine na sajmu

Slankamenačka jabuka brend

Aca Ravić

O sajmu

Sajam „Fruit Logistica“, katalizator za globalnu proizvodnju svežeg voća i povrća, okupio je ove godine 60.000 posetilaca iz 140 zemalja. Među 2600 izlagača iz 64 zemlje i regiona, predstavila se i Vojvodina, a na zajedničkom štandu Pokrajinskog sekretarijata za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo i VIP Fonda, nastupale su i domaće kompanije Ripe Fruit Farm iz Selenče, Evropa Fruit i Dobro voće iz Novog Slankamena, Agrofructus - Vip iz Kaća, Atos Fructum iz Male Remete i Širmium Fruit i Green Group iz Šida. Ove kompanije ukupno proizvedu 17 000 t voća i povrća godišnje.

Ono što je sada neophodno da uradimo jeste poboljšanje pakovanja -poručuje ovaj voćar i kaže da kvalitet postoji, ali da se sama finalizacija mora podići na jedan viši nivo.

-Dogovorili smo isporuke u Egiptu i Rusiju, tako da verujem da će biti dobrih rezultata i da nam se otvaraju nova tržišta, uz očuvanje starih gde već poslujemo ističe Zoran Đukanović i poručuje da je zadovoljan tehnologijom koja se kod nas koristi već dugo godina i da se prate evropski trendovi. On na kraju poručuje da srpski voćari moraju biti organizovaniji kada je reč o količinama kako bi bili konkurentni na stranom tržištu.

Aca Ravić, takođe voćar iz Novog Slankamena kaže da je sajam u Berlinu bio jedno veliko iskustvo za sve voćare i ističe da sremski proizvođači imaju šta da pokažu, ali da pre svega treba da porade na marketingu.

-Imali smo dosta potencijalnih klijenata sa kojima smo razgovarali i koji nemaju pravu informaciju da Srbija ima kvalitetno voće, a radili su sa zemljama u okruženju poput Grčke, Makedonije i Italije, zato moramo više da radimo na marketingu i promociji. Razgovarali smo i sa Dancima koji pokrivaju regiju Skandinavije i oni traže ono što je kod nas druga klasa, pakovana u jednom ili dva reda u

Zoran Đukanović

kartonskoj ambalaži ističe Ravić i kaže da su na sajmu imali priliku da vide sve što je u vezi sa voćarskom proizvodnjom. -Stekli smo dragoceno iskustvo za dalji rad i proizvodnju slankamenačkog brenda, a to je jabuka.

Ovaj voćar se na kraju priče osvrnuo i na pokrajinski projekat koji je u pripremi, a reč je o navodnjavanju zemljišta na teritoriji Slankamena i poručio da će voćari u potpunosti podići kvalitet njihovih proizvoda nakon realizacije tog velikog i značajnog projekta.

M. Balabanović

Izuzetan uspeh

Domaći proizvođači voća predstavljali su se pod okriljem Pokrajinskog sekretarijata za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo i VIP Fonda.

Prema rečima direktora VIP Fonda Aleksandra Stojkova, ovaj prvi objedinjeni nastup Vojvodine na Sajmu „Fruit Logistica“ prošao je izuzetno uspešno:

- Odrađen je najvažniji cilj zbog kojeg smo išli, a to je promocija izvoza domaćeg svežeg voća. Dobro smo se organizovali, štand je privukao pažnju i dobio

dobre kritike, a kompanijama koje su išle sa nama su sva tri dana bukvalno bila ispunjena sastancima sa potencijalnim stranim partnerima. Najviše interesovanja bilo je za jabuke i višnje, ali su se strani privrednici, mahom iz Italije, Rusije i Holandije, raspitivali i za kruške, breskve i nektarine. Nadamo se da će naše kompanije na osnovu ovih sastanaka uskoro imati i konkretne rezultate i da će početi intenzivnije sa izvozom svojih proizvoda“.

Tri dana ispunjena sastancima

SVILOŠ • STEVAN DOBO, UZGAJIVAČ KOZA

Zamenio Beograd Fruškom gorom

- Pre nekoliko godina odlučio sam da gradski život zamenim seoskim i da se posvetim uzgajanju koza. Svakome ko ima mogućnosti savetovao bih da uradi to isto, a posebno mlađim ljudima koji bi trebali ovde da žive zbog svoje dece, kako bi ona stekla imunitet još u detinjstvu. I svako bi trebao da ima barem jednu kozu, jer je nekuvano kozje mleko neprocenjivi izvor zdravlja – kaže Stevan Dobo iz Sviloša

Novi dom na padinama Fruške gore

Pedesetčetvorogodišnji **Stevan Dobo** rođen je u Senti, ali je najveći deo svog života proveo u Sremskoj Mitrovici, gde se školovao u srednjoj ekonomskoj školi. Poslednjih nekoliko godina živeo je u Beogradu, a onda je odlučio da gradski život zameni seoskim i preselio se na padine Fruške gore - u Sviloš.

- Proteklih godina radio sam brojne poslove, osam godina sam čak bio i policajac u Vukovaru, a u Beogradu sam radio sa računari-ma. Međutim, veliki stres koji dolazi

Planovi za budućnost

Stevanovi planovi za budućnost su da kupi komad zemlje na kojoj bi izgradio objekat sa solarnim panelima. Ideja mu je da tu drži 50 do 60 koza, ali dok se ti planovi ne realizuju kaže da je veoma zadovoljan i sa trenutnim načinom života.

- Voleo bih još i da u naredne dve godine kupim oko pola hektara zemlje na kojem bih posadio voće koje se ne prska, prvenstveno kruške. Takođe razmišljam i o tome da dogodine držim i pazinske čurke, desetak komada. Ono što je najvažnije, što hoću da naglasim, jeste da ja ne patim od toga da zaradim neke velike pare, niti da budem bogat. Zadovoljan sam da živim normalno i da mogu da uživam u nekim običnim svakodnevnim stvarima.

zbog takvog načina života i odgovornost zbog posla uticali su na to da napustim gradski život i da se preselim negde u prirodu. To mi je oduvek bila želja, jer grad nije za mene, nikako ne mogu da se priviknem na takav život. Grad je idealan samo da se troše pare, jedino što ima je dobar noćni život, ali sve ostalo nije vredno boravka tamo, jer se život svodi samo na posao i spavanje. Smatram da se na selu mnogo kvalitetnije živi, još da imaju neki malo bolji uslovi verujem da bi se svi vratili ovde, pogotovo što može da se proizvede kompletna hrana koja se u gradu kupuje – priča Stevan o razlozima svog prese-ljenja u Sviloš.

A odluku da se posveti uzgoju koza doneo je zbog toga što je, kako kaže, primetio da veliki broj dece ima problema sa disajnim organima, a poznatno je da kozje mleko rešava te probleme.

- Na internetu sam pronašao da je najbolji lek za te bolesti kozje mleko, tako da je upravo to presudilo da krenem sa ovim biznisom. Prvobitno sam imao plan da u Beogradu zakupim neku kuću i da tamo držim koze, jer sam preračunao da bih sa pet koza mogao jako lepo da živim, s obzirom da je te 2011. godine litra kozjeg mleka bila 150 dinara. Međutim, ipak sam se odlučio da se preselim ovde jer mi odgovara ovaj planinski vazduh i blizna Dunava. Cerka mi je pronašla ovu kuću i plac u Svilošu, tako da sam evo ovde već treću godinu. Kada sam došao najpre sam kupio dve koze, a na početku sam držao i ovce. Međutim, uvideo sam da mi

Stevan ispred štale

to nije isplativo, jer koze jedu sve, nisu probirljive kao što su ovce, tako da su jeftine za držanje i omo-

gućuju veću zradu. Trenutno imam četiri koze i dva jareta, a one mi daju ukupno od 10 do 12 litara mleka svaki dan. Plan mi je da imam šest koza od kojih bih mesečno na mleku i siru mogao da zaradim oko 50 hiljada dinara, plus zarada koju bih ostvario prodajom jarića, tako da mislim da ću od ovog posla moći sasvim lepo da živim. Ovde u Svilošu mi je za život dovoljno svega 10 hiljada dinara mesečno, jer sve i da hoću nemam gde da potrošim pare. U tih 10 hiljada računam ne samo hranu nego i to što moram da platim struju i da kupim keru granule, dakle, apsolutno sve troškove koje imam u toku meseca. I to su mi svi izdaci koje imam. Jer, rakiju sam

napravim, tako da mi ne treba da kupujem nikakvo drugo piće, imam sve vrste džemova koje takođe sam pravim, od svog voća iz voćnjaka, a ove godine planiram da pravim i med. Takođe, pravim i sapune od kozjeg mleka u koja stavljam eterična ulja od lavande i ruzmarina. Osim sira u kriškama pravim još i tvrdi sir, jogurt i surutku – priča o svojim proizvodima Stevan Dobo iz Sviloša, dodajući da se odlučio da kupi rasne koze jer njihovo mleko nema nikakav miris, za razliku od domaćih, a cena jednog litra njihovog mleka trenutno je sto dinara.

Na pitanje da li mu možda ponekad nedostaje grad i prijatelji koje je tamo ostavio, Stevan kaže:

- Prijatelji navrate kod mene par puta godišnje, jer ja nemam mogućnosti da njih posećujem, pošto sam vezan svakodnevnim obavezama oko koza. A ako se nekada baš i uželim grada, iz Sviloša svakodnevnom imam autobuse do Novog Sada tako da mogu da odem da se prošetam i popijem kafu. Međutim, grad mi ne nedostaje, jer mi ovde više prija. Ovde je čak i sunce drugačije, a o snegu i da ne pričam. Svakome ko ima mogućnosti savetovao bih da se vrati na selo, posebno mlađi ljudi koji bi trebali ovde da žive zbog svoje dece da bi oni stekli imunitet dok su još mali. I svako bi trebao da ima barem jednu kozu, jer je nekuvano kozje mleko neprocenjivi izvor zdravlja.

Jedino mi fali internet

- Nemam televizor, jer mi on ovde i nije potreban, samo zabunjuje čoveka i oduzima mu vreme dok posao čeka. Dovoljno mi je što svakodnevno slušam radio. Imam mobilni telefon, ali u Svilošu nema signal, sve dok se ne popenjem na obližnje brdo. Međutim, ne koristim telefon često, pošto je od njegove zvonjave počela da me boli glava. Jedino što mi ovde fali jeste internet, jer bih tako mogao da pronađem razne korisne informacije u vezi mojih interesovanja i onoga čime se bavim – kaže Stevan.

Stevan Dobo sa svojim jarićima

VRDNIK • MIROSLAV IVANOVIĆ, POLJOPRIVREDNIK I POLITIČAR

Beogradsko cveće u fruškogorskom humusu

- Svaka opština i grad, a posebno maleni Irig, treba da funkcioniše kao zadruga, a njihovi građani kao zadrugari. To pre svega znači slogu oko bazičnih interesa i jedinstvo u nastojanjima da se ti interesi i ostvare. Zadruga je sistem u kojem nezadovoljstvo samo jednog zadrugara može da ugrozi čitav sistem i mislim da je to još jedna stvar koju sam baveći se proizvodnjom i distribucijom humusa shvatio i koju nastojim da primenim u poslu kojim se trenutno bavim, priča Miroslav Ivanović

O d nastanka moderne srpske države pa do danas pored mnogobrojnih političkih, ekonomskih i socijalnih podela, kao jedan od najstalnijih razdora u društvu stoji razlaz između birokratije i proizvođača ili, da se poslužimo ustaljenom terminologijom – proizvodnog i neproizvodnog staleža. Shodno ovoj dihotomiji, kao proizvodni stalež u savremenoj Srbiji uzimaju se radnici i naročito poljoprivrednici na kojima počiva gotovo celokupna srpska privreda, dok u drugu, često ne baš voljenu grupu "neproizvođača" spadaju prevashodno predstavnici političke klase za koju se sve češće, a u duhu verbovskog sagledavanja pridode birokratije govori da je "otuđena" od naroda kojeg vodi, što za posledicu ima suštinsko nepoznavanje opštih potreba.

Pa ipak, da i ovo "pravilo" ne mora nužno biti i istinito, dokazuje i predsednik iriškog parlamenta, Vrdničanin **Miroslav Ivanović**, koji već deset godina stoji na čelu uspešne porodične Zemljoradničke zadruge "Ivanović MM" koja se bavi proizvodnjom humusa, brendiranog na tržištu kao "Fruškogorski humus".

Za Ivanovića, politička funkcija na kojoj se nalazi je prolazna stvar, trenutna služba koja, kako sam ističe, može biti uspešna i korisna samo u onoj meri u kojoj se oslanja na organske prinčipe zadrugnog jedinstva i proizvodnje.

Kad se porodica složi

Porodična zadruga „Ivanović MM“ nastala je 2003. godine i ima deset članova koji žive i rade kako na teritoriji Vrdnika, tako i u Banatu. Povod za stvaranje zadruge, kako ističe Miroslav Ivanović, dali

Miroslav Ivanović

su teška materijalna situacija koja je tokom proteklih godina posebno pogodila poljoprivredu, ali i nada da se ukupnjavanjem poslova mogu stvoriti bolji uslovi za razvoj proizvodnje.

- Pošto sam Vrdničanin, poljoprivreda je, sa ili bez moje volje, bila i ostala moja glavna preokupacija. Nekoliko godina živeo sam u Beogradu i za to vreme, kroz kontakte sa raznim ljudima, uvideo sam jednu, s obzirom da se radi o milionskom gradu i prestonici, možda neobičnu stvar, a to je velika potražnja za kvalitetnom zemljom – humusom, za šta su prevashodno zainteresovane beogradske domaćice, zaljubljenice u cveće, priča nam Ivanović. - Nije mi trebalo mnogo da shvatim da je Fruška gora, kao Nacionalni park odlično tlo za vađenje i proizvodnju humusa i pre gotovo 11 godina krenuo sam u posao. Vrlo brzo mi se priključio ostatak porodice iz Srema i Banata, tako da smo već krajem 2003. godine stisnuli zube i složno krenuli u probaj beogradskog tržišta.

Ništa bez kalifornijskih glista

U početku, kako ističe Ivanović, posao nije išao lako i mušterije su bile skeptične prema novoj robi. Međutim, kako je vreme prolazilo, „Fruškogorski humus“ postao je sve traženiji, što je za posledicu imalo ubrzavanje proizvodnje uz imperativ održanja i unapređenja kvaliteta zemlje.

- Nama je zadovoljstvo mušterija na prvom mestu. U tom smislu, obezbedili smo sopstveno stajsko đubrivo odličnog kvaliteta, a uspeh smo da kupimo i kalifornijske gliste koje, kao odlični prečišćaći i obnovitelji zemljišta proizvode odličan stopostotni humus. Međutim, kako je takav humus izuzetno skup i faktički nema cenu, mešamo ga sa prvoklasnim tresetom koji se može naći u Sremskoj Mitrovici i tako dobijamo izuzetnu, mineralima bogatu smešu, nastavlja Miroslav i dodaje:

„Ne stidim se da radim“

Izvadi se 200 kubika humusa godišnje

- Kako kalifornijske gliste zahtevaju i posebne uslove života, uspeh smo da izgradimo i poseban bazen koji je zaštićen od krtica, glodara i insekata i u kojem održavamo optimalne uslove vlažnosti i toplote zemljišta kako bi se gliste razmnožavale, hranile i tako proizvodile humus.

Jedan ciklus proizvodnje humusa u porodičnoj zadrugi „Ivanović MM“ traje tri meseca, u njemu učestvuje deset do petnaest radnika, a na godišnjem nivou izvadi se preko 200 kubika ove kvalitetne zemlje, koja se nakon toga pakuje u ambalažu od pet, deset i sedamdeset litara. Manji džakovi su obično namenjeni privatnim i po pravilu manjim potrošačima, a veći voćarima i vinogradarima.

Ključ uspeha je kvalitetna usluga

- Naši klijenti su pretežno prodavnice i veliki distributivni centri, a krajnji potrošači su domaćinstva, cvećare, ali i voćari jer je humus odličan kako za cveće tako i za prehranjivanje svih drugih vrsta biljaka. Pored njih tu su i vinogradari, ljubitelji travnjaka i mnogi drugi. Za ovih deset, jedanaest godina uspeh smo da se učvrstimo na beogradskom tržištu i neretko se dešava da nas Beograđani zovu da pitaju zašto nas nema na mestima na kojima su navikli da kupuju našu robu, ali to zaista nije do nas nego do distributera, priča Miroslav.

Razlog uspeha ove jedinstvene zadruge, kako ističe njen prvi čovek, ne leži samo u kvalitetu zemlje nego i u kvalitetu celokupne usluge koja se ogleda u davanju saveta onima koji ne znaju kako se sa humusom pravilno postupa.

- Nama jeste cilj da prodamo robu i ostvarimo profit, ali sa druge strane, trudimo se da budemo i maksimalno korektni. Rad sa humusom ima određena pravila. Potrebno je znati kako se humus meša, sa čim se meša, tako da svakome ko nas nazove izlazimo u susret i dajemo korisne savete. Kao poljoprivred-

ni proizvođač i sam sam prilikom sadnje voća koristio fruškogorski humus i više sam nego zadovoljan, priča Miroslav uz napomenu da je sve veći krug prijatelja i poznanika koji na poklon traže upravo ovu blagorodnu zemlju. - Nekada sam na veselja nosio pića i slične poklone, a sada je „u modi“ humus kojeg moji prijatelji poklanjaju svojim majkama, devojkama, suprugama koje ga koriste za cveće, a neretko se dešava da upravo humus, a ne cveće koriste i da bi se, recimo, pomirili.

Zadružna etika kao osnov politike

Svest da se do uspeha može stići samo radom, poštenim odnosom prema mušterijama i zajedništvom oblikovala je i Miroslavljevo shvaćanje politike kao, kako sam napominje, službe za dobrobit građana Iriga u čijem parlamentu i predse-

- Svaka opština i grad, a posebno maleni Irig treba da funkcioniše kao zadruga, a njihovi građani kao zadrugari. To pre svega znači slogu oko bazičnih interesa i jedinstvo u nastojanjima da se ti interesi i ostvare. Zadruga je sistem u kojem nezadovoljstvo samo jednog zadrugara može da ugrozi čitav sistem i mislim da je to još jedna stvar koju sam baveći se proizvodnjom i distribucijom humusa shvatio i koju nastojim da primenim u poslu kojim se trenutno bavim, nastavlja Miroslav i dodaje: - Nakon završetka ovih, da tako kažem birokratskih poslova, ja se vraćam svojoj zadrugi. Za mene nema ni subote ni nedelje i ne radi se samo za Božić, Vaskrs i krsnu slavu Svetog Jovana. Ne stidim se da radim sam, da pomažem svojim radnicima i to ne samo zbog uštede koja je u ovim teškim vremenima dobrodošla, nego i zbog iskrene ljubavi prema fruškogorskoj zemlji koja mi je dala mnogo toga i kojoj se i na taj način odužujem.

S. Lapčević

Fruškogorska zemlja za prestoničko cveće

GMO će uništiti srpski agrar!

Piše: **Branislav Gulan**

Zahtev vropske komisije da Srbija što pre promeni zakone o genetski modifikovanoj hrani kako bi mogla da pristupi Svetskoj trgovinskoj organizaciji, domaći stručnjaci ocenjuju - skandaloznim. Srbija je godinama na udaru genetski modifikovane hrane ne samo iz uvoza, već i one koja se ilegalno proizvodi u našoj zemlji, a ukoliko se dozvoli uzgoj i uvoz GMO hrane, godišnje će gubiti pola milijarde evra. Profesor dr **Miladin Ševarlić** kaže da bi gubici po osnovu pet poljoprivrednih proizvoda (kukuruz, soje, uljane repice, krumpira i paradajza) bili ogromni, pre svega, zbog gašenja naše semenske industrije.

Prof dr Miladin Ševarlić

- Naši instituti biće uništeni, a zatim kupljeni - kaže prof. dr Miladin Ševarlić. - Kupovinom tih instituta GMO kompanije će na teritoriji Srbije kupiti sva licencna prava svih sorti i hibrida koji su stvoreni u Srbiji.

GMO seme godinama se ilegalno unosi u Srbiju, što dovodi u sumnju savestnost zaposlenih u laboratorijama i fitosanitarnoj inspekciji. Inostrani proizvođači, koji na sopstvenom tržištu obeležavaju GMO hranu, tu oznaku ne stavljaju na tržištu Srbije. Nažalost, i mnogi srpski poljoprivrednici ilegalno proizvode GMO soju kojom hrane stoku.

- Srbija bez ikakve logike uvozi suhomesnate proizvode iz Crne Gore, Makedonije i BiH, a te zemlje nemaju stočnu proizvodnju - kaže Ševarlić. - Njihove firme, budući da imaju daleko manje carinske stope, jer nemaju proizvođače da štite, uvoze sa carinama od dva-tri odsto treću klasu mesa koja je dobijena ishranom GMO hrane. Onda ga prerađuju i izvoze u Srbiju bez carine, jer između naših zemalja ne postoje carinske dažbine. Na taj način država legalno stvara neložalnu konkurenciju srpskim stočarima i klaničarima.

Bunt naroda

U svim evropskim zemljama postoje barijere za GMO hranu, a u Bugarskoj je, čak, došlo do narodnog bunta posle kojeg je zabranjena.

- "Biznismeni" nisu kupili poljoprivredne kombinatne da bi proizveli, jer su odmah uništili stočarstvo i isterali radnike. Oni čekaju trenutak kada će zemlju preprodati, a Srbija bez stočne proizvodnje neće imati stajsko đubrivo, pa ni organsku hranu - kaže Ševarlić.

Inostrani proizvođači, koji na sopstvenom tržištu obeležavaju GMO hranu, tu oznaku ne stavljaju na tržištu Srbije - Već napravljene životinje koje svetle, što je zgodno tamo gde nema struje, a na osnovu izolovanih gena pauka i koze pravi se biometal za proizvodnju aviona i vasijskih brodova

Glamočić: Treba menjati zakon o GMO

Postojeći zakon o Genetski modifikovanim organizmima (GMO) nije dobar i treba da bude izmenjen bez obzira da li će Srbija aplicirati za članstvo u Svetskoj trgovinskoj organizaciji ili ne, izjavio je ne tako davno, pred početak foruma „Hrana za Evropu 2013“ u Subotici ministar poljoprivrede šu-

Ministar Dragan Glamočić

marstva i vodoprivrede **Dragan Glamočić**. On je izjavio kako smatra da je „pitanje GMO od strateškog nacionalnog značaja“, i da će o zahtevu Evropske komisije vezano za to pitanje odluku doneti Vlada Srbije. On je dodao da naše zakonodavstvo nije u skladu sa zakonodavstvom Evropske unije, protokolima Svetske trgovinske organizacije i Kartagena protokolom o biološkoj sigurnosti, čiji je Srbija potpisnik. Upitan da li to znači da treba menjati propise, ministar poljoprivrede je rekao da će, u slučaju da Vlada donese takvu odluku, propisi biti promenjeni na način koji će omogućiti sigurnost građana. „Proći će sve procene rizika sigurnosti po zdravlje ljudi, po zdravlje životinja, po životnu sredinu. Ti proizvodi će biti deklarirani i neće dovesti narod u zabludu“, rekao je Glamočić. On je dodao da je resurs koji Srbija ima proizvodnja organske hrane, koja na tržištu mora biti razdvojena od hrane druge vrste.

- Naše zakonodavstvo nije u skladu sa propisima EU, sa pravilima STO, kao ni sa Kartagena protokolom o biološkoj zaštiti, čiji je Srbija potpisnik pa zato i postoji želja da se ta oblast mnogo bolje reguliše“. Dakle, naši potrošači ne treba da se brinu, jer genetski modifikovana hrana biti vidno deklarirana, ako dodje do realizacije njenog prometa. Ti proizvodi će proći rigorozne kontrole biološke sigurnosti, kako bi se potvrdilo da nisu opasni po zdravlje ljudi i životinja i po životnu sredinu. Jedina namera je da se uvede više reda na tržište. Ovo momenta može da se desi da potrošači konzumiraju genetski modifikovane organizme, a da to ne znaju, naveo je Glamočić. Po njegovim rečima organska hrane je potencijal Srbije, i ministarstvo namerava da stavi akcent na njenu proizvodnju, pri čemu će biti važno da se napravi jasna razlika u odnosu na GMO i u odnosu na cenu, jer mora da bude veća.

Šta je ranije govorio?

Međutim, porket Zeleni Srbije zatražili su od ministra poljoprivrede Dragana Glamočića da kaže zašto se sada zalaže za promenu Zakona o GMO, iako je pre sedam godina ukazivao na potrebu uvođenja moratorijuma za GMO ishranu životinja. Ministar

Glamočić koji se krajem 20013. godine zalaže za izmenu Zakona, 2006. godine je u svom radu, objavljenim u naučnom časopisu za poljoprivredu „Savremena poljoprivreda“ iskazivao „nedvosmisleno zabrinutost“ zbog nedovoljno ispitivanih efekata GMO hrane na zdravlje životinja i ljudi, navedeno je u saopštenju Zelenih Srbije. „On je tada ukazao i da je potrebno uvođenje moratorijuma za GMO u ishrani životinja“, ističe se u saopštenju i dodaje da je takva promena stava još jedan potvrda opravdanosti zahteva Zelenih Srbije za smenu ministra Dragana Glamočića.

Dakle, navodi Glamočić, domaći poljoprivrednici se moraju spremati za mnogo veću konkurenciju u procesu pristupanja Evropskoj uniji, a ako nastave da rade kao do sada propašće. On je istakao da će sve oblasti poljoprivrede prilikom pristupanja biti „delikatne“, da će Srbija pokušati da zapiti „sve naše proizvode“, ali da će svaka od članica EU takodje pokušati da zaštiti svoj interes. On smatra da pregovori neće biti ni malo laki, te da će biti „puno teških odluka“, da li da će Srbija imati više prednosti od EU, nego štete koju će pretrpeti. Glamočić poručuje poljoprivrednicima da moraju biti spremni na mnogo jaču konkurenciju, za koju se moraju na vreme pripremiti. „Ko misli ozbiljno da se bavi poljoprivredom, treba da angažuje sve svoje resurse i umne i finansijske. Ko ne misli da se ozbiljno bavi, bolje na vreme dase preseli u neku drugu delatnost“, poručio je Glamočić.

Bekavac: Prirodno, uskladjivanje propisa

Dr Goran Bekavac

Dr **Goran Bekavac** iz Instituta za ratarstvo u Novom Sadu, smatra da je potpuno prirodno da uskladimo propise. Time što ćemo uskladiti zakone niko nas neće ni na šta terati ni da gajimo GM soju ni transgeni pamuk obojen u plavo. Ako ulazite u neki sistem morate prihvatiti pravila. Nas niko ne pritiska da odmah otvorimo vrata i gajimo genetski modifikovane biljke. I neće, jer se to nije dogodilo ni u drugim državama, a kaže Bekavac. Prema njegovom mišljenju, sadašnji Zakon o GMO, koji je usvojen 2009. godine nije dobar, jer ne štiti dovoljno građane i ima dosta manjkavosti. Kao dobre primere zemalja koje su uspele da zaštite svoje građane i tr-

žište navode Austriju i Madjarsku. Oni imaju Zakon o GMO kao i u svim državama EU, ali nema ni prometa ni proizvodnje, jer su unutrašnjim pravilnicima tako regulisali. To je ključna stvar. Koliko država može da bude dosledna pokazuje i to da Madjari čak ni naučna istraživanja o GMO ne rade u svojoj zemlji nego u Slovačkoj koja to dozvoljava, objašnjava Bekavac. On podseća i na primer Španije, koja GMO tehnologiju koristi samo u oblastima gde ima ekstremno veliki problem sa kukuruznim plamencem, koji ne može drugačije da se reši.

Ljajić: Moramo da dozvolimo promet GMO

Ministar Rasim Ljajić

Ministar trgovine Srbije **Rasim Ljajić** izjavio je da Srbija mora da dozvoli promet genetski modifikovanih organizama (GMO) ako želi primer u Svetsku trgovinsku organizaciju, ali da zabrana proizvodnje ostaje na snazi. Ljajić kaže da nije tajna da uslov za prijem u STO jeste da se iz zakonske regulative izbace sve restriktivne odredbe o prometu bilo kakvih proizvoda, pa i GMO.

- Ako hoćemo u STO, zabrana prometa mora da se izbriše, ali već u sledećem članu zakona možete da navedete sve što mora da se ispuni da bi se taj promet dozvolilo. Srbija se nalazi u grupu od 25 zemalja koje su u procesu pregovora o prijemu u STO, te da je van STO ostalo još samo 13 zemalja „za koje nije ni čuo“. Može da se kaže nećemo u EU, ni u STO. I to je politika, i to samo problemi, ali videli smo gde nas je to dovelo. Mi moramo da poštujuemo pravila koja važe. To je jedino što je ispravno - rekao je Ljajić.

Vidović: Pre ili kasnije stiže GMO!

Srbija će kao sav razvijeni svet, pre ili kasnije krenuti sa proizvodnjom GMO, a sasvim sigurno u delu vezanom za životinjske vrste, ocenio je profesor Poljoprivrednog fakulteta u Novom Sadu **Vitomir Vidović**. On je ocenio, u raspravi u SANU, za ili protiv GMO, da je to nezaustavljiv proces, koji ima human karakter. Po njegovim rečima, u farmaceutskoj industriji se već koriste GMO pililići, za proizvodnju na stotine raznih lekova.

Već napravljene životinje

Vidović je potom naveo da su kod sisara izolovani mnogi geni, među kojima i gen otpornosti na vlagu, što je jako važno, jer je svaki čovek genetski alergičan na vlagu, kao i životinje.

- Tako obavljamo genomsku selekciju životinja koje su rezistentne na vlagu. Očekujemo da se na taj način produži ljudski vek, čovek ima ćelije za 250 godina života, ali zbog surove interakcije sa spoljnom sredinom to ne koristeći - kazao je on.

- GMO, koji mi koristimo služi, pre svega, za sekvenciranje genoma, da se prepozna kod deteta starog nedelju dana da li će nositi predispozicije za neku bolest, ili kod životinja. Tako proizvodimo proteine koji će usporiti deobu i umiranje telesnih ćelija kod ljudi - naveo je Vidović. Pošto se laboratorijska DNK unosi u biologiju, donosi se odluka da li je ona štetna za organizam ili ne, kazao je i dodao da se u već napravljene životinje koje svetle, što je zgodno tamo gde nema struje. Vidović je još rekao i da se na osnovu izolovanih gena pauka i koze pravi biometal za proizvodnju aviona i vasijskih brodova.

On je potom podsetio da Srbija ne može da izvozi svinjsko meso zbog obavezne vakcinacije protiv svinjske kuge, čim je je izgubljeno oko 400.000 do 500.000 radnih mesta na selu, koja su opustela.

Dr Vitomir Vidović

„To meso niko neće, jer taj gen koji ne poseduje živi zečiji virus, koji se unosi kroz vakcinu, pokreće kod čoveka gen za rak“. Prema mišljenju Vidovića, Srbija ima vrednost poljoprivredne proizvodnje dve dve milijarde evra, a bilo bi normalno da ima 10.000 evra po hektaru, umesto sadašnjih oko 1.000 evra. „U svinjarstvu leže rezerve od tri milijarde evra, što naša vlada ne zna“, tvrdi Vidović.

Ako bi dostigli vrednost proizvodnje 10.000 evra po hektaru, Srbija bi imala prosečnu platu 1.300 evra i falilo bi nam 250.000 radnih mesta, konstatovao je Vitomir Vidović.

(Nastaviće se)

PIS ZAŠTITE BILJA AP VOJVODINE

Kasna zimska zaštita koštičavih voćnih vrsta

U ovom periodu potrebno je izvršiti zaštitu koštičavih voćnih vrsta - šljive, breskve, kajsije, trešnje i višnje u cilju suzbijanja sledećih patogena:

Stigmata carpophila sin. Clasterosporium carpophilum. Gljiva prezimljava u rak ranama na lastarima ili u samim pupoljcima, formirajući trajne spore (hlamido-spore). Početkom vegetacije, stvaraju se konodije koje se rasejavaju vetrom i kišom vršeći zarazu.

Leucostoma cincta sin. Cyto-spora cincta spada u grupu parazita koje napadaju oštećene i iznurene biljke, vrše zarazu floema, ksilema i kambijuma stvarajući rak-rane. Gljiva prezimljava u obliku piknida u rak-ranama. Primarne infekcije vrše se konidijama koje se formiraju u proleće, dospavaju na biljno tkivo, gde stvaraju miceliju koja klijanjem utiče na dalje širenje zaraze.

U cilju suzbijanja oba patogena, potrebno je izvršiti određene agrotehničke mere koje se odnose na

Česta pojava kiše koja bi mogla da dovede do infekcije lisnih pupoljaka breskve gljivom

uklanjanje zaraženih biljnih delova. Nakon rezidbe izvršiti hemijski tretman preparatima na bazi bakra. Mogu se koristiti sledeći preparati:

- a.m. bakarhidroksid (Blauvit) - konc. 0,5-1%
- a.m. bakaroksihlorid (Bakarni kreč-50) - konc. 0,75%
- a.m. bakaroksihlorid (Bakaroksihlorid-50) - konc. 0,75%
- a.m. bakarsulfat (Plavi kamen) - konc. 1-1,5%

- a.m. bakarsulfat (Cuproxat) - konc. 0,35-0,6%

Ovim preparatima se suzbija i *Taphrina deformans* (preporuka od 08.02.2014).

Kovrdžavost lista breskve - *Taphrina deformans*

Obilaskom zasada breskve na fruškogorskim padinama, koje se

nalaze na teritoriji RC Sremska Mitrovica ustanovljeno je da se sve sorte breskve nalaze u fenofazi mirovanja vegetacije.

Međutim, kako se prognoziraju srednje dnevne temperature oko 7-8°C, a najviše dnevne i do 15°C, doći će do kretanja sokova i kraja fenofaze mirovanja vegetacije.

Takođe se prognozira i česta pojava kiše koja bi mogla da dovede do infekcije lisnih pupoljaka breskve gljivom *Taphrina deformans*.

Preporučuje se proizvođačima da iskoriste mirno vreme bez vetra i padavine i izvrše tretman zasada breskve preparatima na bazi bakra.

Preporučuje se primena sledećih preparata:

1. Bakarni oksihlorid 50
2. Cuprozin 35 WP
3. Cuprablau Z
4. Neoram 37,5 WG

Izabran bakarni preparat koristiti u višim dozama od preporučenih.

Zaštita breskve i kajsije

Na terenu RC Ruma breskva i kajsija se još uvek nalaze u fazi mirovanja.

S obzirom na najavljeno toplo i kišovito vreme, uskoro se očekuje i kretanje vegetacije, a time će se stvoriti i povoljni uslovi za infekciju patogenima.

U cilju preventivnog suzbijanja prezimljujućih formi patogena, kao što su prouzrokovani: kovrdžavosti lista breskve (*Taphrina deformans*), sušenja grančica i paleži cveta (*Monilia laxa*) i šupljikavosti lišća koštičavog voća (*Clasterosporium carpophilum*), u ovom momentu se preporučuje primena preparata na bazi bakra (a.m. bakar oksihlorid (Bakarni oksihlorid 50, Bakrocid S-50), a.m. bakar hidroksid (Funguran-OH, Blauvit), a.m. bakar sulfat (Cuproxat)) i sl.

Доо ветеринарска станица САВА СРЕМ

Лађарак

Лађарак, 022/670-750, ул. 1. Новембар 266

Др. вет. мед. Радован Цикуша и Др. вет. мед. Ненад Раичевић

Сремска Митровица, 022/618-020, ул. Петра Прерадовића 80

Др. вет. мед. спец. Миленко Перић

Мартинци, 022/ 668-387, ул. Војвођанска 9

Др. вет. мед. спец. Сава В. Шарац

Чалма, 022/685-600, ул. Победа 24

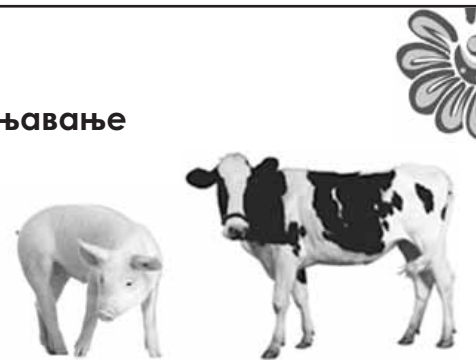
Др. вет. мед. Милорад Кевић

Велики Радинци, 022/660-230, ул. Моше Пијаде 7

Др. вет. мед. Наташа Секулић

- Лечење
- Вакцинација
- Вештачко осемењавање
- Превентива
- Трихиноскопија
- Продаја пилића
- Сточна храна
- Премикси
- Лекови

VETERINA

PROGRAM MERA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE SVINJA (2)

Zaštita plotkinja, prasadi i tovljenika

Smanjenje štete, povećana ekonomska dobit i izvesnija proizvodnja – efekti su programa zdravstvene zaštite svinja koji nisu obuhvaćeni zakonom

Piše:

Dr vet. spec. Sava Šarac

U prethodnom broju obradili smo Program zdravstvene zaštite svinja (PZZ), koje su propisane Zakonom i obavezne su. Tema našeg današnjeg rada je PZZ svinja koji nije obavezan Zakonom, ali savremene metode gajenja, rasni sastav, velika fluktuacija grla, prisiljavaju nas da se ozbiljno bavimo ovom problematikom.

Program obuhvata nekoliko etapa ili koraka, a pre svega povezano je sa ciljnom kategorijom.U

skladu sa tim možemo da ih podelimo na:

- Program zaštite plotkinje
- Program zaštite prasadi
- Program zaštite tovljenika

1. PZZ plotkinja, obuhvata više ciljnih bolesti koje zahvataju gravidne životinje a reperkusuju se na podmladak (novorođenčad).

Pre svega bih se osvrnuo na vakcinaciju plotkinja protiv **Parvoviroze** (bolest koja prouzrokuje fetalna uginuća). Nazimice se vakcinišu na 8-2 nedelje pre prvog pripusta. Krmače se vakcinišu dve nedelje pre pripusta, a dovoljna je jedna vakcinacija godišnje. Od ove bolesti trebalo bi vakcinisati nerastove jedan put godišnje.

Vakcinacija protiv Cirkoviroze, vrši se zalučenoj prasadi

Vakcinacija protiv **E. Colli** i po potrebi nekrotičnog enteritisa svinja koji prouzrokuje **Cl. perfringens**. Vakcinom se vrši aktivna imunizacija krmača i nazimica i pasivna imunizacija prasadi u cilju redukovanja mortaliteta i kliničkih znakova enteritisa. Bolest nastaje usled neonatalne enterotoksikoze tokom prvih dana života, a prouzrokovanih sojevima E. Colli i Cl. Perfringens. Vakcinu je najbolje davati nazimicama koje se uvode u reproduktivni ciklus, 6-8 nedelja pre očekivanog termina porođaja, dok se druga doza daje 4 nedelje nakon prve aplikacije. Krmačama kojima je već rađena imunizacija, aplikacija je jednokratna, na 2-4 nedelje pre očekivanog termina partusa.

Pod pretpostavkom da smo dobili živo i vitalno prase prethodnim imunizacijama majki, predstoji nam obezbeđivanje mikroklimata i higijenski uslovi za nesmetan razvoj novorođenčadi.

2. PZZ prasadi i tovljenika obuhvata bolesti koje u kasnijoj fazi života (zalučena prasadi i tovljenici) pre svega se odnosi na **Enzoosku pneumoniju i Cirkovirozu**.

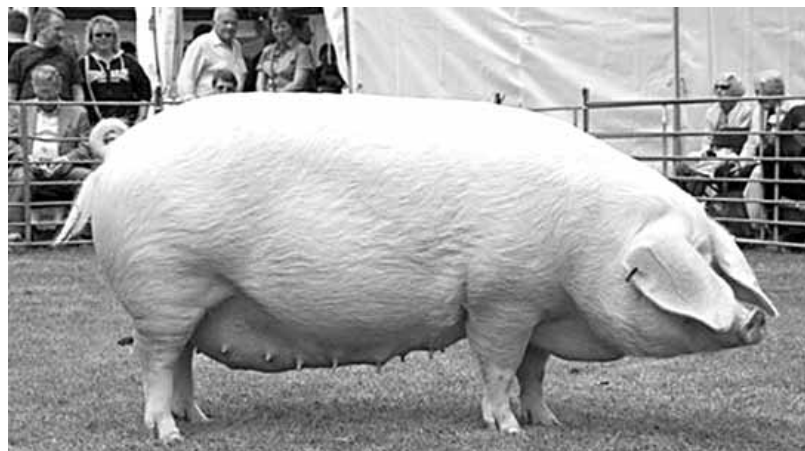
Pojava **Mikoplazmoze** je prouzrokovana prisustvom Mykoplasma hyopneumonie i nizom nepovoljnih uslova i stresom. Bolest je pratilac intenzivne proizvodnje i savremenih rasa svinja. Program vakcinacije je sledeći. U ponudi imamo vakcine koje se daju jednokratno ili dvo-

kratno. Kod jednokratnih vakcina aplikacija je 6-8 dana posle rođenja. Kod dvokratnih, prva aplikacija je sa 6-8 dana, a revakcinacija je u intervalu od tri nedelje. Imunitet bi trebao da traje najmanje dvadeset nedelja od druge vakcinacije. Specifičnost ove vakcine je da se mogu raditi prasadi nevakcinisanih legala, ne vakcinišu se u periodu dojenja, nego kod spajanja grla raznih vlasnika u svrhu tova. Tada se vakcinacija kod spojenih grla vrši što pre, posle grupisanja grla u turnusu. Tako vakcinisana grla imaju solidan imunitet koji traje nešto kraće.

Vakcinacija protiv **Cirkoviroze**, vrši se zalučenoj prasadi. Imunizacija je jednokratna i daje solidnu zaštitu od bolesti koja je usko povezana sa kompleksom Enzooske pneumonije.

Primitili ste da nisam nabrajao vrste vakcina i proizvođače, ne želeći tako da favorizujem pojedine, a neopravdano zapostavljam one druge. Naime, za sve ove vakcinacije neophodno je da se obratite ordinirajućem veterinaru ,koji će shodno epizootološkom statusu doneti odluku i predložiti vam program i preparate. Mislim da nije suvišno da apostrofiram da se vakcinišu samo zdrava grla.

Da zaključim, PZZ svinja koji nije obuhvaćen zakonskim regulativama, sve je prisutniji i potrebniji u cilju daljeg unapređenja svinjogojске proizvodnje. Kao razlog toj tvrdnji možemo da navedemo: smanjenje štete, povećana ekonomska dobit i izvesnija proizvodnja.

Dovoljna je jedna vakcinacija krmača godišnje protiv parvoviroze

Rumski zlatni zuban

Napredak Vlastelinstva Pejačevića u Rumi počinje preuzimanjem uprave od strane Petra Pejačevića (1804-1878) koji će 1832-1835. godine započeti sa unapređenjem upravljanja veleposedom podizanjem upravnih objekata u Rumi, uvećao je letnju rezidenciju za dva puta u Orlovićevoj ulici za smeštaj grofovske porodice. Na pustari Petrov dvor izgradio je mlekaru i druge ekonomske objekte. Tada je u tom delu grada zasađena crnogorična šuma i uređen park Tivoli. Prema zvaničnom popisu domova iz 1835. godine, Ruma ima cirka 6.000 stanovnika

Piše: **Ratko Racković**

P olovinom 19. veka veleposed Pejačevića u Rumi ima 25.250 jutara zemlje u Sremu plus 8.500 jutara u Tordi u Banatu. Kao najstariji sin Ivana Nepomuka Petar je bio je naslednik poseda Retfala, 5000 katastarskih jutara. Na ovom posedu na periferiji Osijeka podižu rezidencijalni objekat - dvorac u kome će Rumsko - retfalačka loza Pejačevića boraviti i upravljati svojim veleposedom, ali i ostvarivati zavidan položaj i političke uticaje na onovremenom prostoru Hrvatske i Ugarske. Osijek kao administrativni centar Slavonije na srednjoj između Zagreba i Budimpešte omogućavao je ostvarenje razvojnih planova i uticaja ove porodice. Brojna familija Pejačevića imala je rumsko - retfalačku, budimsku, i virovitičko - našičko lozu.

Petar - župan i ministar

Uticajni rumski vlastelin Petar Pejačević bio je biran za velikog župana: Križevačke županije 1845-1848, Sremske županije 1861. godine. Dva puta je bio veliki župan Virovitičke županije u Osijeku i to 1850-1861 i 1867-1870. Kao zastupnik Hrvatskog sabora 1871-1876. biran je za ministra Hrvatske, Slavonije i Dalmacije u vladi Ugarske. To je upravo vreme projektovanja trase železničke pruge kroz Srem. Koristeći uticaj u vladi Ugarske provlači kičmu pruge između svojih pustara u Sremu, kako bi stoka, žitarice i duge robe brže i jeftinije stizale do kupaca po Evropi i na taj način uvećavao ekonomske efekte ubrzavajući cirkulaciju kapitala.

Radi animacije privrednih subjekata u Sremu vlastelinstvo Pejačević organizuje 1875. u Rumi konferenciju na temu "O potrebi gradnje železnice u Sremu", gde je glavni pobornik i uvodničar rumski advokat dr Svetozar Nikolajević. Za ostvarivanje ovog cilja izabran je odbor sa grofom Adolfom Pejačević na čelu, (inače sinom ministra Petra) i advokatom Nikolajević, kao perovođom.

Ubrzano ulaganje u razvoj veleposeda, podizanje crkava i škola u početku u Rumi i Osijeku, a potom širom Slavonije i Srema, iziskivalo je potrebu za velikim finansijskim sredstvima koje u to doba vlastelinstvo Pejačević nije iz proizvodnje i trgovine moglo da ostvari. Iz tog razloga okreću se bankarskom ka-

Park na pustari Moja volja

pitalu podižući 1843. godine kredit od 500.000 forinti u bečkoj banci, podeljen na 1.000 obligacija po 500 forinti. Do godine 1848. kuponi su odrezani. Verovatno je kasnije podignut novi zajam, koji je 1876. godine doveo Rumu do sekvestra. Vatrogasno društvo u Rumi zapalo je u veoma ozbiljnu krizu 1876. godine. Dotadašnji pokrovitelj Vatrogasnog društva rumski spahija grof Adolf Pejačević, doveo je svoj spahiluk pod stečaj.

Pustare, ciglane...

Adolf Pejačević (1825-1880) dotadašnji vlasnik u Rumi povlači se u Retfalu, a upravljanje veleposedom prenosi na mlađeg brata Ladislava (1828-1916). U isto vreme na javnoj sceni onovremene Hrvatske i Slavonije postoje dva Ladislava Pejačevića, (1824-1901), stariji, bio je ban Hrvatske, Slavonije i Dalmacije (1880-1883), iz našičke je loze Pejačevića. Mlađi Ladislav je rumski vlastelin. Grcanje iz dužničkih obaveza veleposeda preuzima Ladislav sa direktorom Vlastelinstva u Rumi Mirkom Purgarom, koji će na toj dužnosti ostati do 1895. Kada na njegovo mesto dolazi Rudolf Ernst Rauer, ekonomski stručnjak (1858/09/28. St Pelten, Donja Austrija). Rauer je doveo ovo vlastelinstvo do zavidne visine uvodeći moderne metode privređivanja.

Početkom 1902. Vlastbinsko (alodijalno) vlastelinstvo Ruma, posednika grofa Petra Pejačevića naslednika, poseduje ukupne površine 25.320 jutara na 17 pustara, u za-

kup su davali 5.253 jutra. A ostalo su radili sopstvenim troškom. Čuvane pustare su bile Petrov dvor, Erem, Novi dvor, Medeš, Barice, Marđelos, Solnok, Moja volja, Crna puštra, Nikolin stan, Indija, Ljukovo, Ladislavci, Agatin dvor i druge, na kojima je proizvođena pšenica, suražica, ječam, zob, kukuruz, grašak, mak, lan, seme deteline itd. Sve pustare su se nalazile sa leve ili sa desne strane železničke pruge ili "štreke" (kako su kazivali stari), od Vognja do Indije, to je najplodniji deo sremske crnice ili černozema.

U sastavu veleposeda poslovala su dve ciglane, paromlin i jedna pilana. Pejačevići su bili patroni katoličkih crkava u Rumi, Indiji i Putincima, mestima naseljenim pre svega nemačkim katoličkim življem. Upravom u Beču rukovodio je administrator c. k. profesor Ivan Pohl, Beč, XVIII Cottage 22. Direktor Vlastelinstva u Rumi bio je Rudolf Ernst Rauer, ekonomista po struci.

Posedi u Banatu i Slavoniji

Pored veleposeda u Rumi naslednici vlastelina Petra Pejačevića poseduju i Veleposed Torda (Banat) gde su 1903. imali 7.235 jutara, koje su prodali meštanima Torde. U Retfali poseduju rezidencijalni objekat sa parkom od 30 jutara, ili "Slavonski Senbrun" i 5.000 jutara zemlje.

Vlastelinstvo Podgorač kod Našica, pripadalo je takođe rumskoj lozi, bilo je u vlasništvu Pavla Pejačevića, rođenog brata Petrovog, posedovalo je 10.400 jutara. Vlastelinstvo Našice bilo je u posedu dr Teodora Pejačevića, brata od strica Petra Pejačevića, posedovalo je 34.800 jutara. Današnjim rečnikom rečeno multi kompanija Pejačević 1902. godine pored ostalog posedovala je ukupno 82.785 jutara, od toga 47.985 jutara pripadalo je rumskoj lozi. Pošto je Podgorač bio posebno pravno lice, naslednici Petra Pejačevića u Rumi bili su vlasnici 36.785 jutara.

Prihvatajući se administriranja vlastelinstvom Pejačevića dr Ivan Pohl je predložio 1903. da u interesu ozdravljenja i ekonomskog oporavka Rumsko vlastelinstvo sa ekstenzivne pređe na intenzivnu proizvodnju. Direktor Rumskog vlastelinstva Rudolf Ernst Rauer u saradnji sa grofom Ladislavom, poslednjim izdankom muške loze Pejačevića prihvata predloge. Konkretno. prodat

je celokupni posed Torda sa 7.235 jutara. U Rumi je sremskim seljacima 1906. prodato 10.000 jutara usitnjenih, udaljenih i lošijih parcela što je s obzirom na zakonodavnu proceduru za izvlašćenje maloletnika bilo potrebno odobrenje prodaje od strane Nad tutorstvene oblasti u Osijeku što je ostvareno tek "10. listopada 1909. godine." Poljoprivrednici su izvršili uplate 1906. godine i ušli u posed. a u zemljišne knjige upisani tek 1909. U međuvremenu je pravno lice Plemičko dobro Ruma, vratilo dugove, stalo na zdrave noge i selektivnim ulaganjima ušlo u nove proizvodnje.

Ugovor sa Pavlom Obradovićem iz Indije o kupovini 10 katastarskih jutara u Ljukovu za pogođenu kupovnu cenu od 14.410 kruna, potpisuju 28. februara 1907. godine advokat dr Miloš Nikolajević i administrator Johan Pohl, koji uz paraf stavlja i svoj pečat. Ostavlja traga Anton Lukić u svojoj knjizi „Indija indigena, zapisi i predanja. Što se tiče imena administratora Johan ili Ivan, zavisi od primene nemačkog ili hrvatskog jezika, u svakom slučaju u pitanju je ista ličnost. Iz ovog ugovora uz podatke o ugovoračima spoznajemo cenu zemlje u to vreme.

Primena nauke

Uz primenu nauke i saradnju sa Fakultetom za kulturu tla u Beču angažovani su agronomi i drugi stručnjaci kao organizatori proizvodnje na rumskim pustarama. Selektivnim ulaganjima u nove profitabilne

programe, sopstvenim kapitalom i angažovanjem agronoma, veterinar i stručnjaka drugih profila kreće se sa promenom rasnog sastava goveda uvođenjem simentalke rase; organizuje se otkup i prerada mleka; radi se na selekciji rumске ovce cigaje; sa Veleposeda Leopolda Fajfera sa Višnjevaca (udaljenim 4 km od pustare Erem), kupuju se nazimadi, u to vreme tražene rase svinja fajferica, tove ih i izvoze u Evropu; ergela i pepinjerija Pejačevića je na glasu više od sto godine; podiže se hipodrom i organizuju trke; podiže se savremeni parni mlin i izvozi brašno; sa dve ciglane postiže se veliki obrt građevinskim materijalom i pilanom koja prodaje rezanu građu; program oplemenjivanja biljaka će vrlo brzo postati najprofitabilniji posao ovog Vlastelinstva. Prodajući semenski kukuruz na prostorima Austrougarske prve količine Rumskog zlatnog zubana izvezena su u Rusiju, Holandiju i Rumuniju 1915.

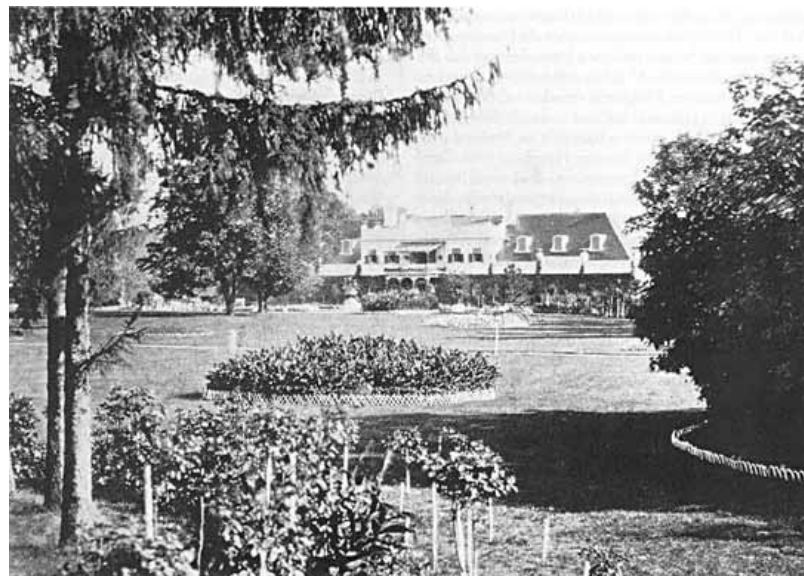
Pored Rudolfa Ernsta Rauer među starim vernim upraviteljima i nad upraviteljima pustara veleposeda Pejačevića u Rumi, Nemaca, Mađara, Čeha, Italijana i drugih, nalazili su se: Emerik Burkuš, Arkandeo Batestini, Vincenc Stolba, Ivan Njivić, Vilim Stedl, Franjo Tihi, Cimbalka Franjo, D'ans Pavle, Dotlik K, Fulda Ivan, Rajmund Adalbert, Karl Šaft, Vokal Franjo...

Posle 1906. godine u vlastelinstvo Pejačevića u Rumi i na njihovim pustarama radili su: Dr Emil Popović Pecija, "1907. otpočeo rad na odabiru kukuruza"; Đorđe Muečević, u njegovom nekrologu se navodi; "radio je u Rumi 1905/1906. U jesen 1919. postaje direktor "Semenara" Osijek, na zakupljenih 400 jutara u Baranji uredio je ogledno imanje i paralelno radio na rumskom vlastelinstvu", Ivo Zorkić, "po svršenju Visokoj školi za kulturu tla u Beču, 1902. radio u Rumi". Angažovan je dr Sava Ulmansk da se bavi selekcijom rumске ovce cigaje, koji ostavlja naučne radove: *Rumska ovca cigaja i O popravci i nasleđu finoće vune u cigaja stada vlastelinstva Rumskog*. Dr Nikola Ricofi tada mladi stočarski stručnjak (Ruma 1879-Zagreb 1939) diplomirao 1902. na Visokoj veterinarskoj školi u Beču, potonji profesor i šef katedre stočarstva na Veterinarskom fakultetu u Zagrebu održavao je poslovne kontrakte sa Plemičkim dobrom u Rumi.

(Nastaviće se)

Išpanov stan na pustari Moja volja

Petrov dvor, Ruma

Tehnologija proizvodnje paprike u plastenicima tunelskog tipa

Ilin Ž., Marković V., Mišković A.

ZAŠTIĆEN PROSTOR (2)

(Nastavak iz prošlog broja)

7. Ćubrenje (ishrana biljaka)

U proizvodnji paprike na zemlji neophodno je Ćubrenje organskim Ćubrivima. Pod osnovnu obradu se zaorava dobro zgoreli stajnjak u kolićini od 15-20 kg/m². Zajedno sa stajnjakom se zaorava 1/3 od ukupne kolićine kompleksnih NPK Ćubriva=5-10:12-16:20-24.

Preostale kolićine hraniva se unose prihranjivanjem zajedno sa dodavanjem vode u zonu korenovog sistema (fertigacija). Koriste se pojedinaćna ili kompleksna mineralna Ćubriva po sledećem rasporedu, (tabela2).

U slućaju kada se unose organska i kompleksna Ćubriva sa mikroelementima nije neophodna folijarna ishrana. Ukoliko ona izostanu u tom slućaju se folijarno prihranjuje sa NPK=14:11:25 sa rastvorom koncentracije 0,5%, uz obavezno tretiranje pred cvetanje sa kalcijum-nitratom u koncentraciji 0,5-1%.

Detaljan recept za svaki plastićni tunel se daje posle analize zemljišta, a na osnovu kvaliteta vode za navodnjavanje.

Pri proizvodnji paprike u uslovima intenzivne agrotehnike Ćesto se na plodovima mogu videti fiziološki poremećaji u vezi sa nedostatkom ili suviškom pojedinih makroelemenata. Jedan od najćešćih je nedostatak kalcijuma (Ca²⁺) usled Ćega slabi ćelijski zid ploda, pa zbog jake sunćeve insolacije dolazi do stvaranja pega (tzv. sunćeve pege, sl. 2). Ovi plodovi nemaju trţišnu vrednost.

8. Navodnjavanje paprike

Paprika se navodnjava na osnovu vlaćnosti zemljišta i sume radijacije. Razlićiti su zahtevi po fazama rasta i razvića. Najveće zahteve paprika ima u fazi formiranja vegetativnih organa i u plodonošenju. Zato je, izmeću ostalog, vaćno uskladićti vegetativni i generativni rast pinciranjem (rezidbom). Pravilna rezidba smanjuje lisnu površinu, a time smanjuje kolićinu vode, koja se troši na transpiraciju i formiranje bućne vegetativne mase. Obićno se navodnjava na osnovu sume radijacije. Tako na sva-

Faza rasta i razvića	Vrsta Ćubriva	g/biljci/nedeljno	g/plastniku/nedeljno	kg/10 plastenika/nedeljno
Od rasaćivanja do cvetanja	NPK=15:30:15 Ca nitrat	0,5 1	640,00 1.280,00	6,40 12,80
Od cvetanja do faze formiranja prvih plodova	NPK=14:11:25	1	1.280,00	12,80
Pred berbu prvih plodova	NPK=24:8:16 Ca nitrat K nitrat	1 1 1	1.280,00 1.280,00 1.280,00	12,80 12,80 12,80
Posle berbe	NPK=11:11:25 Ca nitrat K nitrat	2 1 1	2.560,00 1.280,00 1.280,00	25,60 12,80 12,80
Tokom berbe paprike	NPK=10:5:26 Ca nitrat	2 1	2.560,00 1.280,00	25,60 12,80

Tabela 2. Kolićine hraniva po fazama rasta i razvića paprike u standardnom plasteniku tunelskog tipa (površine 320 m²).

kih 100 l/cm² se dodaje od 50-150 ml (100 ml) po biljci rastvora vode i hraniva na 1 sat ili 5-15 l/m²/dan. Ove kolićine vode obezbećiće dobar odnos vazduha i vode u zoni aktivne rizosfere.

9. Pinciranje (voćenje biljaka)

Radi odrćavanja stabla paprike u uspravnom poloćaju postavlja se noseća žica na konstrukciju plastenika tunelskog tipa u pravcu prućanja redova. Žica treba da bude na najvišoj mogućoj taćki da bi stablo bilo što je moguće viće (bar oko 3m). Posle obavljene sadnje biljke slobodno rastu do prvog mesta grananja. Na tom mestu grananja ostavljaju se dve grane tako da se svaka biljka formira na dva stabla. Time se broj biljaka sa 3 biljke/m² podiće na 6 biljka/m². Orezivanje se nastavlja tako što se na svakom sledećem kolencetu (nodusu) opredeljuje za po jednu granu, a druga se uklanja. Time se dobije izgled biljke u obliku slova "V". Za svaku od boćnih grana treba postaviti poseban oslonac (kanap). Kanapi se, svaki posebno, fiksiraju za noseću konstrukciju i ne postoji mogućnost njihovog popućtanja. (slike 3. i 4.)

10. Zašćita paprike

Savremena intenzivna proizvodnja zahteva kombinaciju razlićitih sistema zašćite. S obzirom na intenzitet berbe kod paprike, pri primeni hemijskih sredstava mora da se vodi raćuna o karenci preparata.

Sl. 3. Rezidba paprike i voćenje stabla u "V" uzgoju

Preporućljivo je korišćenjem feromonskih traka (ćutih, a posebno plavih za trips). (slika 5.)

11. Berba

Berba lćutih paprika u tipu duće šipke poćinje za 30 do 40 dana od sadnje, dok babura za 40-50 dana od sadnje. Plodovi su pogodni za berbu kada dostignu oblik, krupnoću i masu karakteristićnu za sortu, kao i odgovarajuću ćvrstinu mesa ploda. Plodovi lćutih paprićica beru se svakih 3 do 4 dana, a sorte krupnoplodih paprika svakih 5 do 6 dana. Plodove treba paćljivo otkidati sa drćkama. Berbu treba obavljati kada se plodovi osuće od noćne vlage i pre nego što se zagreju. Posle berbe plodove treba ostaviti u senku ili hladovinu. Prinos paprike u tipu babure se postiće oko 20 - 25 kg/m², odnosno oko 60 plodova po biljci, dok kod lćutih 15 - 20 kg/m², odnosno 120 - 150 plodova po biljci.

Berba je rućna, nakon otkidanja plodovi se klasiraju i stavljaju u kar-

tonske kutije dimenzije 55 x 40 x 25 cm i mase 10 kg. Za pomoć pri branju, kao i za iznošenje iz redova koriste se ista kolica kao i kod paradajza. (slika 6.)

12. Kratkoroćno ćuvanje

Paprika posle berbe moće da se ćuva do 40 dana na temperaturi oko 0°C i pri vlaćnosti vazduha od 95-98 %. Na temperaturi od oko 5°C plodovi mogu da se ćuvaju oko ćetiri nedelje, a pri 10°C oko 16 dana. Na paprici ne sme biti povreda, jer na mestima povrede dolazi do infekcije i do brzog kvarenja plodova.

Paprika se pakuje na razlićite naćine. Pri pakovanju u kutije od po 10 kg, masa ploda po 1 m² kreće se oko 220 kg. Za skladište visine 4,5-5 m na 1 m² poda, pri ovom naćinu pakovanja, moće da stane oko 900 kg/m².

Preuzeto iz Naućno-strućnog ćasopisa "Savremeni povrtar", br. 48

Sl. 5. Korišćenje plavih i ćutih feromonskih traka u plastenicima tunelskog tipa

Sl. 6. Berba paprike u fazi optimalne tehnoloćke zrelosti

Sl. 4. Voćenje paprike na dva stabla, uz kanap naizmenićno

ŠID • ODRŽAN 17. "SREMSKI SVINJOKOLJ I KOBASICIJADA"

Ekipa "Agropapuka" pobednik svinjokolja

Pred više od dve hiljade gostiju, tradicionalno opaljivanje bravca predstavila je ekipa iz Turije, a gosti iz Slovenije su prikazali kako se kod njih obavlja svinjokolj - U brzom jedenju kobasica pobedio je Milan Lazić iz Šida, a najukusniju fermentisanu suhu kobasicu napravio je Predrag Lemajić iz Šida

Organizaciji SKUD "Jednota" iz Šida, a pod pokroviteljstvom Turističke organizacije Šid i Opštine Šid, 8. i 9. februara, održana je tradicionalna manifestacija 17. "Sremski svinjokolj i kobasicijada" koja je ove godine privukla više od dve hiljade gostiju iz zemlje i regiona.

Svečanom otvaranju prisustvovao je veliki broj sugrađana, a mrsnom druženju nisu odoleli kako gosti iz zemlje, tako ni oni iz Slovenije, Mađarske, Makedonije, Republike Srpske i Hrvatske. Učesnicima skupa obratio se predsednik Skupštine opštine Šid, dr **Branislav Mauković**, koji je otvarajući manifestaciju poželeo takmičarima sreću a gostima prijatan boravak u Šidu. Na platou ispred Sportskog centra Šid, održana su takmičenja u brzom klanju i obradi tovljenika.

Gosti "Sremskog svinjokolja i kobasicijade" i ovog puta imali su priliku da degustiraju sremske specijalitete od svinjskog mesa, domaće rakije i vina iz šidskog kraja, kao i druge delicije.

Majstori "Agropapuka" prvi

U brzom klanju i obradi tovljenika najbrži su bili takmičari ekipe "Agropapuk" iz Kukujevača (**Jure Bebek**, **Nikola Dujković** i **Vladimir Benjanin**), koja je posao predviđen pozicijama završila za pet minuta i 43 sekunde. Drugo mesto pripalo je takmičarima ekipe Mesare "Janjić" iz Šida (**Željko Devetak**, **Aleksandar Hornjak** i **Radovan Grujić**) koja je bila brža, ali je zbog kaznenih poena ispustila prvo mesto. Treće mesto za-

Kristina Radosavljević, zamenik direktora TO Šid

uzela je slovenačka ekipa "VI-JA" iz Celja (**Anton Žohar**, **Mateus Kač** i **Kompolšek Urban**).

Tradicionalno opaljivanje bravca predstavila je ekipa iz Turije, a gosti iz Slovenije su prikazali kako se kod njih obavlja svinjokolj.

U brzom jedenju kobasica pobedio je **Milan Lazić** iz Šida koji je kilogram pojeo za četiri minuta i 16 sekundi, dok je u pravljenju kobasica najbolja bila ekipa Mesare "Janjić" iz Šida.

Šidanin napravio najbolju "kobaju"

Najbolju fermentisanu suhu kobasicu napravio je **Predrag Lemajić** iz Šida, kojem je ovo šesta pobjeda. Drugo mesto zauzeo je **Janko Kukučka** iz Bačkog Petrovca, a treće mesto **Gojko Šuša** iz Šida.

Sva takmičenja nadgledao je i ocenjivao stručni žiri u sastavu: **Zvonko Majer**, **Rastislav Struhar** i **Lazar Bošnjaković**.

Miroslav Janjić, direktor TO Šid

Šidska manifestacija - brend Srbije

- S obzirom da je prošle godine manifestacija okupila preko hiljadu i po ljudi, ove godine smo odlučili da učestvujemo sa većim finansijskim sredstvima. Ova manifestacija pruža mogućnost sa ljudima koji dođu u Šid da kupe prehrambene proizvode koji su karakteristični za ovo podneblje. To mnogo znači ka-

Pobednička ekipa u brzom klanju "Agropapuk"

Opaljivanje bravca na slami - prikaz Turinaca

ko građanima Šida, tako i malim proizvođačima suhomesnatih i drugih prehrambenih proizvoda da se promovišu i da prodaju svoje proizvode. Ovde mogu da se kupe domaće kulen, kobasice, čvarci i sve ono što naše tržište voli.

Ideja da se pravi takmičenje u brzom obradi mesa, takmičenje u pravljenju i brzom jedenju kobasica jedinstvena je u Srbiji, i kao takva veoma interesantna za posetioce - rekla je **Kristina Radosavljević**, zamenik direktora TO Šid.

Sremske kobasice svakodnevno

- Drago mi je što imamo puno gostiju i što su došli naši prijatelji iz Makedonije, Slovenije, Hrvatske, Mađarske, Republike Srpske.

Jure Bebek

REČ POBEDNIKA

Uigran smo tim

Šef pobedničke ekipe u brzom klanju i obradi mesa "Agropapuk", **Jure Bebek** otkriva nam tajnu uspeha.

- U ovom poslu sam 30 godina, a u "Agropapuku" radim osam godina. Jedna od glavnih stvari za ovako dobar rezultat je što se mi u ekipi dobro poznajemo. Zna se ko šta radi i svaki majstor mora da uradi svoj deo posla. Ja sam, na primer, bio zadužen za pravljenje kobasica, drugi majstor je bio odgovoran za slaninu i obrađivanje krmenadli, a treći majstor je bio na remu - kaže Bebek.

REČ POBEDNIKA

Post donosi pobjedu

Milan Lazić

Pobednik u brzom jedenju kobasica Milan Lazić kaže:

- Kobasice su bile ljuće ali su trebale biti još ljuće. 2010. godine sam pobedio na "Jednoti", i sada ovde. Nema nikakve pripreme za brzo jedenje kobasica, već samo danas nisam ništa jeo pre takmičenja.

Pored privrednog i turističkog karaktera ova manifestacija je i prodajnog karaktera. Mi smo priredili daleko više naših specijaliteta nego prošle godine, a samo prošle godine 500 kilograma čvaraka se prodalo za pola sata. Sada imamo 1,5 tonu čvaraka, zaklano je 50 krmača, puno kobasice je napravljeno, i kako vidim prodaja ide dobro. Planovi su da prihod bude oko 10 miliona dinara svih ljudi koji se bave ovim poslom u opštini Šid.

Inače, naši gosti iz Slovenije ovde ostanu tri dana. Obišli smo sa njima manastire, jezera, naše vinarije i verujem da će se sa lepim utiscima vratiti u Sloveniju. Mi bi želeli da takve ture, poput ta četiri autobusa sa Slovencima, bude barem tridesetak puta tokom godine u opštini Šid. Ovakva manifestacija je jako značajna za opštinu Šid i uopšte manifestacioni turizam je jako značajan za celu Vojvodinu u kojoj ima preko nekih hiljadu manifestacija. Ovo je značajno za nas zato što se odigrava u dobro vreme, u vreme turističkih sajмова kada možemo dobro da ih reklamiramo. Pored ovoga planiramo da napravimo jednu balon salu koja bi primala nekoliko hiljada ljudi i gde bi se prodavala sremska kobasica tokom cele godine - rekao je **Miroslav Janjić** direktor TO Šid. - Odmah nakon "Kobasicijade" je naša velika "Vinijada" 19. februara u Berkasovu. Berkasovo je ušlo u vinski mapu Srbije, a ove godine "Vinijada" je prvi put internacionalnog karaktera, a žiri je eminentan. U okviru kulturno-umetničkog programa ove godine tu su nam društva iz Turije, rusinsko društvo "Đura Kiš", slovački "SKOS" i Kulturno-umetničko društvo iz Kukujevača.

D. Čosić

Đakonije za poneti

Podrška lokalne samouprave

- Zadovoljni smo saradnjom sa lokalnom samoupravom u postupku pripreme Godišnjeg programa izdavanja poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini u zakup i načinom sprovedene licitacije u prvom krugu. Prvi put uvaženi zahtevi pećinačkog Udruženja poljoprivrednika – kaže predsednik Udruženja Vladimir Jeremić

Udruženje poljoprivrednika pećinačke opštine, po rečima **Vladimira Jeremića**, predsednika Udruženja, prvi put je zadovoljno pripremom Godišnjeg programa izdavanja u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini, kao i samom licitacijom jer su njegovi predstavnici učestvovali u pripremi Programa i bili prisutni na licitaciji. Ranije je, kako on kaže, u ovoj opštini bilo dosta problema oko izdavanja u zakup zemljišta u državnoj svojini.

- Dobro je to što su predstavnici našeg Udruženja iz svake katastarske opštine učestvovali u pripremi licitacije zemljišta katastarskoj opštini iz koje su, jer

Vladimir Jeremić

ti ljudi poznaju parcele i kvalitet zemljišta i tu praksu treba nastaviti. Jako sam zadovoljan kako je Program izdavanja zemljišta u zakup pripremljen i kako je sproveden prvi krug licitacije. Licitacija u prvom krugu na kojoj je ponuđeno 2150 hektara u svih 15 katastarskih opština, završena je poslednjih dana januara. Posebno ističem korektan odnos i lokalne samouprave i same Komisije za izradu Programa čiji je predsednik **Milan Aleksić**, čovek koji poznaje te stvari – izjavio je Vladimir Jeremić za „Sremsku poljoprivredu“.

Inače, ova Komisija na svojoj konstitutivnoj sednici od 16. januara pri-

Sa sednice Komisije za izdavanje zemljišta u zakup

hvatila je predloge Udruženja poljoprivrednika koji su se odnosili na ograničenje zakupa do 30 hektara po gazdinstvu, kao i da prednost u prvom krugu licitacije imaju poljoprivrednici s teritorije opštine Pećinci (zahtev da imaju prednost i u drugom krugu nije mogao biti prihvaćen jer ta odluka nije u nadležnosti lokalne samouprave) i da se poljoprivredno zemljište u industrijskim zonama daje u zakup na tri godine uz mogućnost raskida ugovora u slučaju dolaska investi-

rora. Jeremić kaže da je Komisija prihvatila i predlog da se licitacija izdavanja u zakup državnog zemljišta za 2015. godinu obavi najkasnije do 31.07.2014.godine kako bi ljudi mogli da seju i uljanu repicu koja se se u septembru.

- Mi opštini dugujemo zahvalnost što je prvi put stala iza nas i što su Program izdavanja zemljišta i sama licitacija sprovedeni na pravi način. Jedino nam je zamerka na ljude, poput Dragana Misirkića iz Prhova, koji pokušavaju da

uzmu zemljište za treća lica, odnosno lica koja nisu s teritorije naše opštine i tako nam podižu cenu po hektaru – naglašava Vladimir Jeremić.

U prvom krugu licitacije najviša cena za državno zemljište postignuta je u k.o. Sibač u iznosu od 61.500 dinara za hektar. Zatim sledi k.o. Ašanja s cenom od 45.500 dinara za hektar i na trećem mestu je k.o. Brestač s ostvarenom cenom od 33.000 dinara za hektar.

G. M.

Silos vratiti opštini

Predsednik Udruženja poljoprivrednika opštine Pećinci Vladimir Jeremić kaže da će pokušati da u saradnji sa lokalnom samoupravom nađu modus da se pećinački Silos vrati u nadležnost opštine koji je još uvek akcionarsko društvo.

- Skladištenje žitarica u privatnim silosima je skupo i najviše pogađa sitna gazdinstva s posedi- ma do 10 hektara koja, u većini čine staračka domaćinstva koja nisu u stanju da izdrže sve name- te, tvrdi Jeremić.

B - BOGAT ULJEM
A - ADAPTIBILAN
R - RODAN
O - OTPORAN
L - LEPA GLAVA
O - ODLIČNI PRINOSI

Stabilno i provereno!

BAROLO RO/RM

Srednjerani uljani hibrid, koga karakterišu stabilnost i sigurnost u rodu iz godine u godinu. Pokazao je da može lako da se adaptira na različite uslove proizvodnje i donese standardno visoke prinose. Postoji u dve varijante, Rm i Ro.
RO: Otporan na Volovod

www.kws.rs

KWS Srbija d.o.o. Milutina Milankovića 136 a/1, 11070 Novi Beograd, Tel: 011 301 69 65, 011 301 69 66, Fax: 011 711 08 80

Sejemo budućnost
od 1856

Roajatska kordunica

Prof. dr Petar Cindrić
mr Dragoslav Ivanišević
Poljoprivredni fakultet Novi Sad

Sa vertikalnog stabla visine 30-50 centimetara u jednom pravcu vodoravno se pruža kordunica na kojoj se rezidba vrši po principu kondir na kondir. Karakteristično je vrlo ograničeno opterećenje. Na visini stabla se postavlja prva (noseća žica)

Ovaj uzgojni oblik je razrađen krajem XIX veka u Francuskoj (u pokrajini Ariège) na sorti Šasla u jednoj poljoprivrednoj školi koja je nosila ime Royat.

Sa vertikalnog stabla visine 30-50 cm se u jednom pravcu vodoravno pruža kordunica na kojoj se rezidba vrši po principu kondir na kondir. Karakteristično je vrlo ograničeno opterećenje. Na visini stabla se postavlja prva (noseća žica). Iznad nje se na rastojanju od oko 40 cm postavljaju dva reda duple žice koja služe za prihvatanje zelenih lastara. Visina špalira retko kada prelazi 120 cm. (slike 3. i 4.)

U prvoj godini nakon sadnje neguju se svi lastari koji su izbili na čokotu. Njih je moguće privezivati uz pritku, ali nije neophodno.

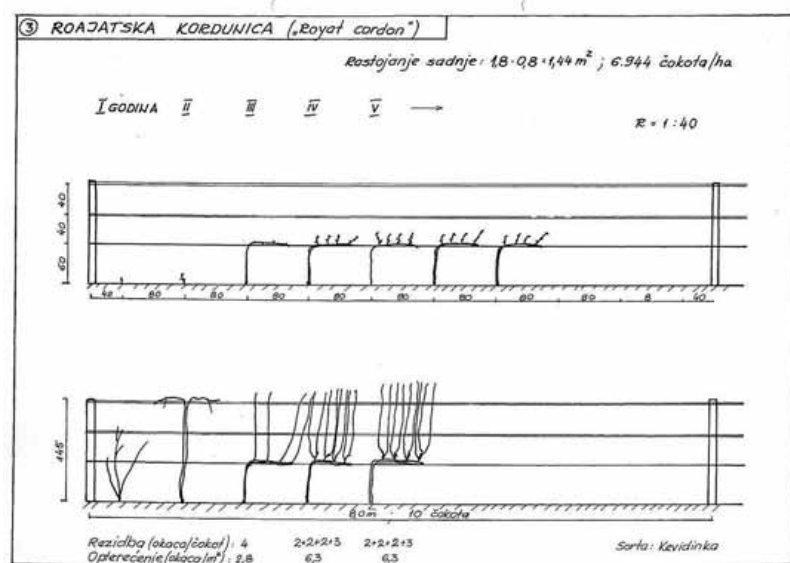
U drugoj godini rezidbom se na čokotu ostavlja samo jedan kondir od dva okca, a svi ostali lastari se uklanjaju. Bilo bi dobro da je taj kondir ostavljen od najjačeg lastara, a da se pri uklanjanju ostalih lastara stvaraju što manje rane. Tokom vegetacije u ovoj godini se na čokotu neguju dva lastara, a ostali se uklanjaju.

U trećoj godini se jedan lastar ukloni, a onaj bolji se pažljivo savije na mestu do kojeg će dopirati vertikalni deo stabla. Na tom mestu je i prva žica za koju se lastar priveže. Pre vezivanja lastar se skрати tako da mu je dužina položenog dela 50-60 cm. Treba voditi računa da poslednje okce na lastaru bude sa donje strane kako bi se naredne godine lastar koji izbiće iz njega mogao iskoristiti za produženje kraka (ukoliko je to potrebno). Tokom vegetacije uklanjaju se svi lastari sa vertikalnog dela budućeg stabla, sa krivine i sa donje strane horizontalno položenog dela lastara, osim onog poslednjeg. Lastari izbili sa gornje strane horizontalno položenog dela lastara se prореđuju na razmaku od 20 do 25 cm. U toku vegetacije lastari se neguju u vertikalnom položaju i privezuju za žice.

U četvrtoj godini lastari na horizontalnom kraku kordunice se orežu na kondire od dva okca, sem poslednjeg koji služi za produženje kraka (ukoliko je to potrebno) i oreže se na odgovarajuću dužinu. U toku vegetacije se uklanjaju svi lastari sa stabla, krivine i dvogodišnjeg dela kordunice. Na proždžnici se uklanjaju lastari sa donje strane, a sa gornje strane se prореđuju na 20-25 cm.

U proleće pete godine najniži lastar na kondiru iz prethodne godine se oreže na kondir sa 2-3 okca, a lastari na mlađem delu kraka (ukoliko je prethodne godine izvršeno produživanje kraka) se orežu na 2 okca. Ostavljeni delovi prošlogodišnjih kondira predstavljaju začetak rodnih čvorova.

Rezidbom na formiranom uzgojnom obliku se u svakom rodnom čvoru ostavlja po jedan kondir dužine 2-3 okca.

Slika 3. Roajatska kordunica

Gijov uzgoj

Ovaj uzgoj je već od davnina bio poznat pod imenom "latinski uzgoj". U Francuskoj ga je krajem XIX veka propagirao i popularisao jedan lekar po imenu Jules Guyot (Žil Gijo). Nazvan po njegovom imenu, ovaj se uzgoj proširio u skoro sve zemlje sveta.

Klasičan Gijov uzgoj podrazumeva nizak čokot. Suština je da se na vrhu relativno kratkog stabla rezidbom ostavlja jedan luk koji može da ima različitu dužinu i čije vezivanje se odvija na različite načine, a ispod njega se nalazi kratak kondir. (slike 5. i 6.)

Ako se na vrhu stabla ostavi grananje u obliku slova "V" onda se na kraju svakog grananja ostavi po jedan luk i jedan kondir. Tada se govori o dvogubom Gijou.

Gijov uzgoj, ili možda Gijov način rezidbe, može da bude i sa srednjim i sa visokim stablom. U tim slučajevima i potpora mora biti viša. Visina opterećenja se reguliše sa dužinom lukova. Na visini stabla se postavlja noseća žica. Iznad nje se na rastojanju od oko 40 cm postavljaju dva reda duple žice koja služe za prihvatanje zelenih lastara.

Gijov princip rezidbe se primenjuje i na mnogim drugim uzgojnim oblicima. Na primer, u Italiji se na uzgoju tendona najčešće primenjuje Gijova rezidba.

Formiranje Gijovog jednokrakog uzgojnog oblika

U prvoj i drugoj godini formiranje teče isto kao i kod prethodnog uzgojnog oblika.

U trećoj godini se bolji lastar

oreže na visinu jednog okca iznad prve žice, a drugi lastar se ukloni. U toku vegetacije se neguju vršna dva lastara, dok se oni niži uklanjaju lačenjem.

U četvrtoj godini se gornji lastar oreže na luk dužine 6-10 okca, a donji na kondir. U toku vegetacije se neguju lastari koji su izbili sa luka i kondira, a ostali se uklanjaju.

U narednim godinama se prošlogodišnji luk oreže iz osnove, gornji lastar kondira se prekrti na luk, a donji lastar na kondir od 2 okca.

Silvoz uzgoj

Uzgojni oblik vrlo raširen u Italiji. Razradio ga je Carlo Sylvoz u Francuskoj u pokrajini Savoja u mestu Saint Jeare.

Karakteristično je da se na stablu visine 150-160 cm (vrlo često samo 120-130 cm) formira jednokraka kordunica (sl. 7). Formiranje uzgojnog oblika je slično kao kod Roajatske kordunice. Rezidbom u roku se u rodnim čvorovima ostavljaju dugački lukovi koji se pre kretanja okaca u proleće vezuju za žicu koja se nalazi oko 40-50 cm ispod žice koja nosi kordunicu, i to strmoglavo nadole tako da i donja okca na luku poteraju. Naredne godine se od jednog snažnog lastara koji polazi iz osnove luka rezidbom ostavlja novi luk.

U novije vreme se ide na kordunicu visine 160 cm, a iznad nje se ostavi samo jedan par udvojenih žica što je veoma pogodan uzgoj za sorte sa sitnim grozdovima jer se rezidbom ostavljaju dugački lukovi. Zahteva vrlo pedantan rad. (slika 7.)

U novije vreme se pokušava da se vezivanje lukova izostavi. Oni se

Slika 4. Roajatska kordunica nakon rezidbe

ostave da slobodno vise, a zatim se pod teretom zelenih lastara i roda obaraju nadole i zauzmu položaj kakav je trebalo da dobiju pri vezivanju. U ovom slučaju nije neophodna najdonja žica, a na kordunici se ostavlja za svaki luk još po jedan kondir. Visok položaj lukova u proleće obezbeđuje nešto manju opasnost od poznih prolećnih mrazeva.

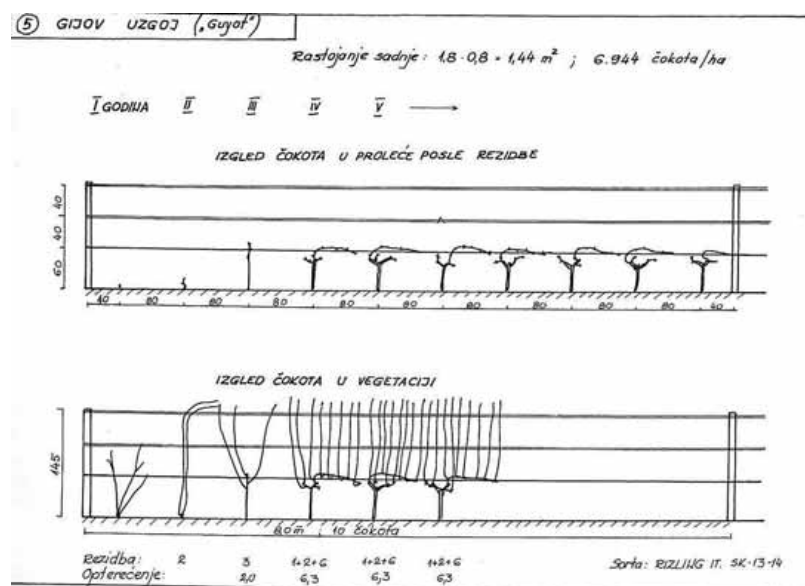
Jednostruka zavesa

Specifičnost ovog uzgojnog oblika je pre svega u tome što ni iznad ni ispod kordunice koja se formira na visini 170-180 cm nema žica.

Lukovi koji su rezidbom ostavljeni na kordunici u toku vegetacije pod težinom zelene mase i roda dolaze u viseći položaj.

U Bugarskoj ovaj uzgoj nazivaju "Ombrela" te se stoga i kod nas često naziva ambrela. U Americi se

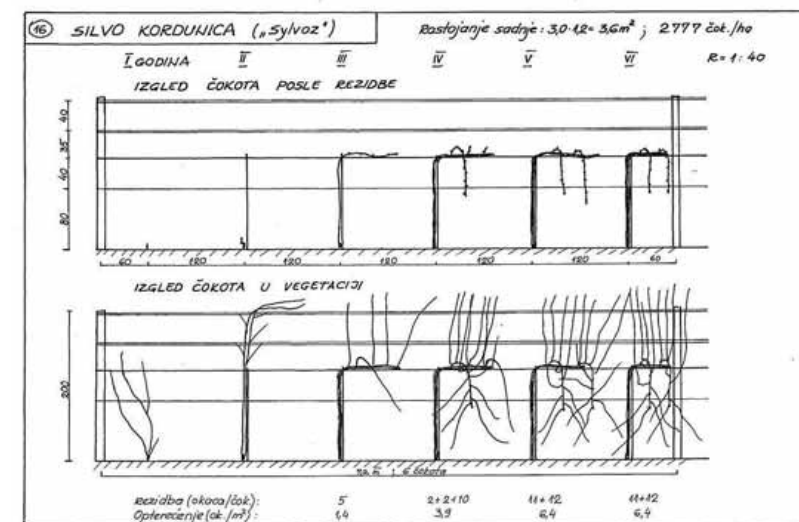
(Nastavak u idućem broju)

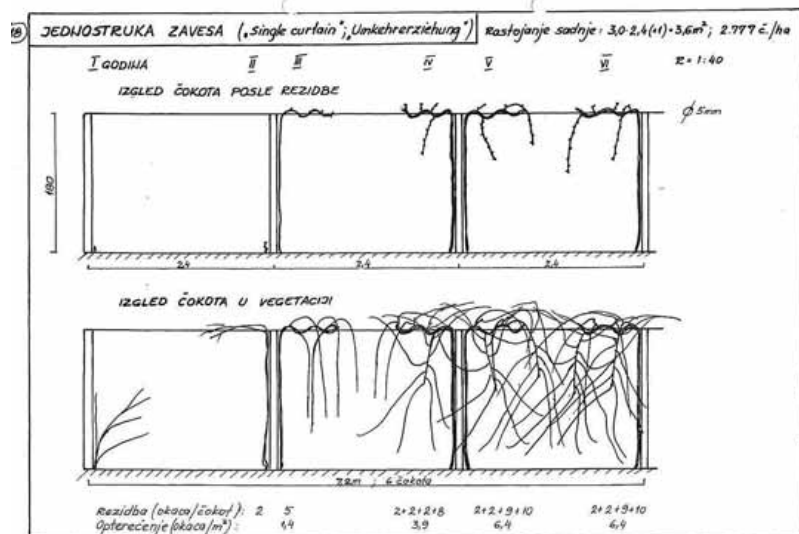
Slika 5. Gijov uzgoj

Slika 6. Gijov uzgoj nakon rezidbe

Slika 7. Silvoz uzgoj

Slika 8. Jednostruka zavesa

ĐUBRENJE VOĆNJAKA (4)

Organska đubriva i folijarna prihrana

Autori: Zoran Keserović, Nenad Magazin, Marko Injac, Fabricio Totis, Biserka Milić, Marko Dorić, Jovanka Petrović

U onim voćnjacima gde je urađeno dobro agromeliorativno đubrenje na osnovu analize zemljišta i gde je sadržaj humusa i makro i mikro elemenata doveden u optimum, kasnije je bila dobra rodnost i nije bilo puno problema sa fiziološkim oboljenjima

Sadržaj humusa nekog zemljišta je podložan procesima izgradnje, konverzije i razgradnje koji zavise od lokacije, vrste zemljišta i načina korišćenja tog zemljišta. U većini voćnjaka (oko 90%) sadržaj humusa se kreće između 0,6 i 4% (tabela 17). Ovo pokazuje da se nije vodilo dovoljno računa o plodoređu kod ratarskih kultura koje su obično prethodile podizanju zasada ili nije urađeno dobro agromeliorativno đubrenje na osnovu analize zemljišta. U onim voćnjacima gde je urađeno dobro agromeliorativno đubrenje na osnovu analize zemljišta i gde je sadržaj humusa i makro i mikro elemenata doveden u optimum, kasnije je bila dobra rodnost i nije bilo puno problema sa fiziološkim oboljenjima.

Na zemljištima sa sadržajem humusa ispod 2% preporučujemo da se deo azota (oko 50%) nadopunjuje organskim đubrivima.

Na teškim zemljištima sadržaj humusa ne sme da bude ispod predviđene granice, s obzirom na to da znatno poboljšava protok vazduha, sposobnost skladištenja vode, stvaranje korenja, kao i sposobnost skladištenja hranljivih materija i da ima stimulativno dejstvo na aktivnost zemljišta.

Odnos ugljenika–azota (C/N-odnos) organskih đubriva samo tendencijalno upućuje na raspoloživost i ratu mineralizacije hranljivih materija. Što je taj odnos približniji, to se organska supstanca po pravilu brže mineralizuje i razgrađuje.

Organska đubriva sa približnim C/N-odnosom (ispod 15) se zbog brže rate mineralizacije mogu primenjivati i pri početku vegetacije.

Naša preporuka za organska đubriva sa većom razlikom C/N-odnosa

(preko 15) je da se takva đubriva primenjuju na jesen.

Ako se koriste organska đubriva, hranljive materije u njima se u bilanci hranljivih materija moraju uzeti u obzir.

U novim voćnjacima preporučujemo da se tečno đubrivo i biogas-đubrivo pre sadenja rasprostranjeno nanesu i integriše u zemljište.

Organsko vezani azot deluje sporije i dugotrajnije. Mineralni udeo đubriva, amonijum-azot (NH₄-N), voćkama je brže dostupan. Zbog toga tečno i biogas-đubrivo treba naneti tokom vegetacije.

Analiza listova

Optimalni sadržaji hranljivih materija u listovima (za sve sorte jabuka)

Pomoću analize listova stanje snabdevanja hranljivim materijama se može proveriti tokom perioda vegetacije. Najbolji trenutak za analizu listova je tri nedelje posle cvetanja. U tom trenutku je u slučaju nedovoljnog snabdevanja hranljivim materijama još uvek moguća ciljana intervencija. Optimalan sadržaj hranljivih elemenata dat je u tabeli 19 i 20.

Folijarna prihrana

Prihrana preko listova deluje povoljno na snabdevanje voćaka hranljivim materijama u slučaju da je došlo do stresnih situacija (nepovoljna pH vrednost, suša, natopljenost vodom, antagonizam itd.), kao i u slučajevima nedostatka snabdevanja hranljivim materijama (analiza listova).

Klasa zemljišta	Minimalan sadržaj humusa (%)
veoma laka (S, SIS, uS)	1,5
laka (mIS, stIS, sU)	2,5
srednje teška (sL, tU)	3
teška (uL, tL, T)	3,5

Tabela 17. Sadržaj humusa u zavisnosti od klase zemljišta

Veliki uticaj na usvajanje hraniva preko listova ima vlažnost vazduha i tek potom, sekundarno, temperatura vazduha. Za optimalno usvajanje pH vrednost tečnosti za prskanje treba da bude u blago kiselom predelu (6 do 6,5). Smanjenje kiselosti se na većim nadmorskim visinama, od stvaranja letorasta do opadanja plodova, može vršiti monoamonijumfosfatom (100 g/hl), a na leto azotnom kiselinom. U dolinama po potrebi preporučuje se isključivo limunska kiselinu. Tokom perioda vegetacije ne preporučuje se primena folijarna đubriva u vidu helatnih kompleksa jer je tokom proteklih godina učestalo dolazilo do problema u vidu ožegotina listova i smeđih tačaka na plodovima. Ti problemi su se dodatno povećavali primenivanjem različitih mešavina (npr. Captan).

Đubriva za folijarnu prihranu i etanolamini

Etanolamini su sadržani u različitim đubrivima za listove. Za njih se sumnja da su polazne supstance nitrozamina. Nitrozamini se ocenjuju kao kancerogeni. Etanolamini se folijarnim đubrivima često dodaju kao dodaci. Međutim, oni mogu imati i prirodno poreklo. Tako npr. alge prirodno sadrže etanolamini, pre svega monoetanolamin koji se javlja u ćelijskoj membrani. Višestruka primena folijarnih đubriva koji sadrže etanolamine može dovesti do znatnih zaostataka u rastu plodova. Zbog toga je u saradnji sa distributivnim organizacijama doneta odluka da se ne koriste folijarna đubriva koja sadrže etanolamin.

Pored toga, u periodu nakon cvetanja ne preporučujemo primenu bilo kakvih organskih odnosno folijarnih đubriva sa sadržajem azota. S obzirom na to da pospešuju nastanak *Tilletiopsis spp.*, đubriva koja sadrže organski ili mineralni azot nakon cvetanja svakako ne treba primenjivati.

Najbolji trenutak za analizu listova je tri nedelje posle cvetanja

Đubrivo	%N ukupno	%NH ₄ -N	Količina po ha
Stajsko đubrivo	0,5	0,04	200 dt
Tečno đubrivo (u originalu: Gülle)	0,4	0,04	15 m ³
Biogas-đubrivo	0,35	0,15	15 m ³
Mešovito tečno đubrivo (u originalu: Jauche)	0,3	0,18	12 m ³

Tabela 18. Sastav i maksimalne količine za organsko đubrenje
Izvor: agrarno hemijska laboratorija Laimburg

Vrste	20 dana nakon punog cveta
Fudži, crveni delišes, breburn, gala, kanzi	2,80–3,30%
Zlatni delišes,	2,55–3,00%
Pink lejdi	2,65–3,10%
Jonagold, greni smit	2,35–2,85%

Tabela 20. Optimalna količina azota u listu kod različitih sorti jabuke

Azot

Listovi brzo usvajaju azot ako se koristi urea. Prskanja rastvorom uree (300 g/hl) od početka rasta letorasta do kraja cvetanja jačaju cvetove i pospešuju stvaranje pupoljaka za narednu godinu. U jesen nakon berbe, ovakva sredstva (3 kg/hl) ispunjavaju istu svrhu i povećavaju rezerve azota u drvetu. Folijarna đubriva na organskoj ili mineralnoj bazi pospešuju nastanak *Tilletiopsis spp.*, pa stoga preporučujemo da se voćnjaci nakon cvetanja ne tretiraju sa đubrivima za listove sa sadržajem azota.

Bor

Dva do tri tretmana prskanja oko cvetova borom pokrivaju, pri srednjem sadržaju bora u zemlji, godišnju potrebu. Đubriva sa sadržajem bora i etanolamina (npr. Bor-Ethanolamin) sa opadanjem cvetova ne treba više upotrebljavati.

Magnezijum

Visok sadržaj kalijuma u zemlji odnosno u listovima, uslovljen nepravilnom vlažnošću zemlje (intenzivne padavine praćene sušom) i nagli rast mladara, mogu da uticati na snabdevanje magnezijumom. Preventivna upotreba đubriva sa sadržajem mag-

nezijuma u takvim uslovima pospešuje snabdevanje voćaka sa magnezijumom (Tabela 21).

Simptomi nedostatka magnezijuma kod Kanzi®-ja

Istraživački centar Laimburg je dokazao da između sadržaja magnezijuma u listovima i pojave oštećenja kod sorte Kanzi® postoji direktna veza. Redovni tretmani magnezijumom od sredine juna do sredine avgusta (oko 5 prskanja magnezijum-sulfatom) mogu da izjednače preraspodelu tog elementa iz bazalnih listova do vrhova mladara i tako redukuju simptome odnosno držati ih u granicama. Posebna pažnja treba da se obrati kod lokacija sa visokim sadržajem kalijuma u zemljištu.

Mangan

Kod tipičnih simptoma nedostatka mangana koji se ponavljaju iz godine u godinu (hloroze na lišću) pre, tokom i nakon cvetanja, preporučujemo tretman đubrivima za listove sa sadržajem mangana već pre cvetanja (tabela 21). U skladu sa testovima sprovedenim od strane centra Laimburg, kod preporučenih doza ne postoji opasnost od pojave smeđih fleka na plodovima.

Foto: D. Čosić

Kvalitetni plodovi iz pravilno đubrenog voćnjaka

Element	20 dana nakon punog cveta
Fosfor (P)	0,25–0,38%
Kalijum (K)	1,45–2,10%
Kalcijum (Ca)	0,65–1,35%
Magnezijum (Mg)	0,18–0,31%
Bor (B)	30–55 ppm
Gvožđe (Fe)	50–110 ppm
Mangan (Mn)	40–90 ppm
Bakar (Cu)	8–16 ppm
Cink (Zn)	15–30 ppm

Tabela 19. Optimalni sadržaj hranljivih elemenata u listu

Magnezijumsko đubrivo	MgO%	Doza/hl
Magnezijum-sulfat	16	500 g
Magnezijum-nitrat	16+11 N%	300 g
Magnezijum-hidroksid (npr. Hydromag)	63	130 g
Mangansko đubrivo	Mn%	Doza/hl
Mangankarbonat (npr. Mantrac)	27,4	30 ml
Mangansulfat	32,4	50 g

Tabela 21. Đubriva koja sadrže magnezijum i mangan

(Iz udžbenika: Integralna proizvodnja jabuke)

PROBLEMI ZEMLJORADNIKA PRI NABAVCI I UGRADNJI UREĐAJA ZA

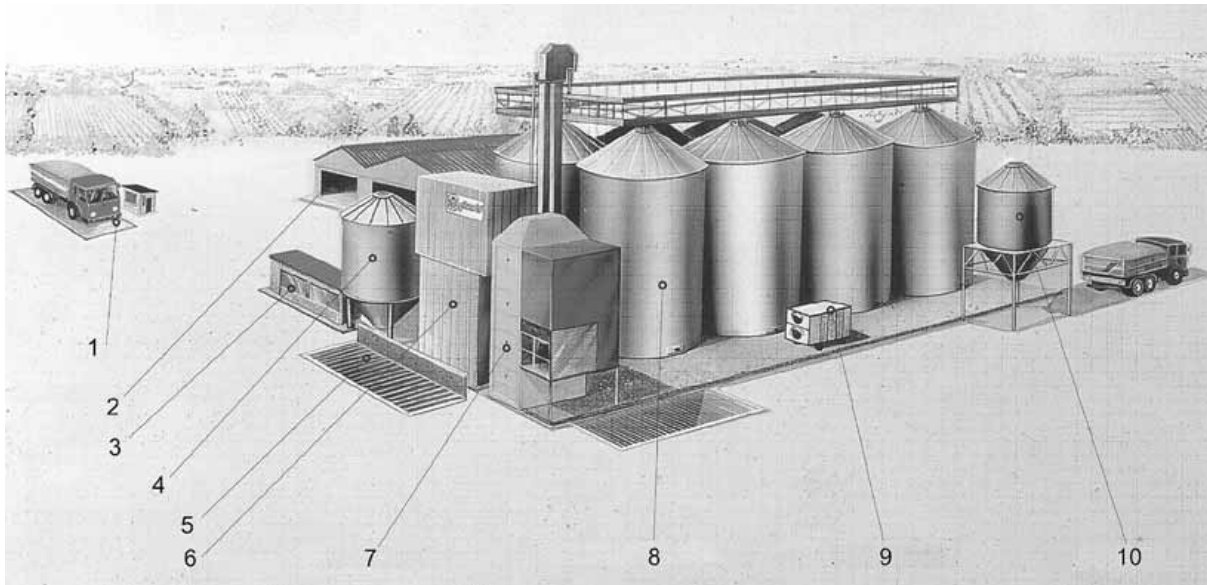
Sušenje i skladištenje zrna

Loša organizacija otkupa i prijema zrna, skupe usluge sušenja zrna kukuruza, zakidanja pri merenju sadržaja vlage u zrnu, mase zrna, primesa i nečistoća glavni je razlog što je u poslednje vreme povećan interes poljoprivrednika za podizanje sušara i skladišta. Ali, izbor lokacije, investiciona sredstva, izbor sušare i opreme glavna su zamka za neupućene

U poslednje vreme postoji povećan interes zemljoradnika za nabavku uređaja za sušenje i skladištenje zrna žitarica i uljarica. Ovaj interes je proistekao iz više razloga. Ubiranje kukuruza u klipu na savremenim porodičnim gazdinstvima je prevaziđen metod rada: mali je učinak berača-komusača, veliki broj angažovanih traktora, prikolica i radnika, za smeštaj klipa kukuruza treba obezbediti veliki smeštajni prostor (čardaci, šupe, koševi i dr.), kukuruz se ne može prodati do aprila ili maja jer nije suv, prirodno sušenje kukuruza je jeftinije od veštačkog, ali zbog loših vremenskih prilika i glodara ima dosta otpadnih klipova i zrna, sredstva zemljoradnika su zamrznuta do trenutka krunjenja kukuruza, za krunjenje kukuruza potreban je veliki broj angažovanih radnika, itd. Ubiranje kukuruza i drugih kultura u zrnu takođe stvara probleme zemljoradnicima: zemljoradnici nemaju objekte za skladištenje vlažnog zrna, sušare i silosi velikog učinka su uglavnom udaljeni od poseda zemljoradnika te se troše povećane količine goriva za transport zrna, loša je organizacija otkupa i prijema zrna, pa se stvaraju veliki redovi i gužve na silosima, gubi se vreme čekanjem u redovima, usluge sušenja zrna kukuruza su preskupe za zemljoradnike, zemljoradnici se zakidaju pri merenju sadržaja vlage u zrnu, mase zrna, primesa i nečistoća, zastarela je oprema za sušenje i skladištenje zrna te su veliki utrošci goriva, električne energije i zaštitnih sredstava, veliki su lomovi i oštećenje zrna, ne može se dobiti nazad ono zrno koje je predatao, itd. Ako se uzme u obzir da zemljoradnici imaju žitne kombajne i da nastoje da što jeftinije osuše i uskladište svoje zrno, veoma su zainteresovani da pojedinačno ili udruženi krenu u nabavku i podizanje sopstvenih uređaja za sušenje i skladištenje zrna (mini pogoni). Na taj način oni žele da imaju svoje zrno kod sebe. Kada se stvori povoljna prilika, visoka cena zrna, onda su oni u mogućnosti da ga brzo prodaju.

Odgovorani investicioni posao

Podizanje mini pogona za sušenje i skladištenje zrna je odgovoran investicioni posao, a naročito za zemljoradnike. Potrebno je imati idejno tehničko rešenje (situacioni plan), studiju izvodljivosti ili ekonomske opravdanosti (tzv. biznis ili poslovni plan), rešenje o odobrenju lokacije, idejni projekt, dovoljnu količinu finansijskih sredstava ili obezbeđen povoljan kredit, energetske saglasnosti, saglasnosti za dobijanje građevinske dozvole, urađen tender za nabavku opreme, ugovore o nabavci i ugradnji opreme, glavni projekt, elaborat uticaja na životnu sredinu (samo kod nekih opština), građevinsku dozvolu, nadzorni organ, nakon završene investicije treba imati upotrebnu dozvolu, kurs za rukovaoca i dr. Samo vispren zemljoradnik može sve ove poslove da vodi, ali najbolje je da poveri nekom stručnjaku ili stručnjacima. Na primer, za izradu predinvesticione studije, idejnog projekta, tendera za

Slika: Pogon za sušenje i skladištenje zrna (1- kolska vaga, 2- podno skladište, 3-komandna kućica, 3-tampon ćelija, 4-prijemni koš, 5-mapinska kuća (sa aspiraterom i elevatorima za zrno), 7-sušara, 8-silosna ćelija, 9-uređaj za hlađenje zrna (>granfrigor<), 10-bin za punjenje kamiona sa zrnom)

nabavku opreme, ugovora za nabavku i ugradnju opreme, glavnog projekta, elaborata uticaja na životnu sredinu i za nadzorni organ potrebno je angažovati stručna lica koja imaju licencu za projektovanje, izgradnju objekata i ugradnju opreme. Sve napred navedeno je regulisano Zakonom o planiranju i izgradnji objekata (Sl. list SRS br. 47/03).

U praksi se zemljoradnici na razne načine snalaze, uglavnom zbog nedostatka finansijskih sredstava: uz postojeća podna skladišta vrše adaptacije i ugradnju opreme za sušenje i skladištenje, nabavljaju polovnu opremu, rade bez projekata, bez konsultacija sa stručnjacima, itd. Ovo nije dobro ako se kasnije želi legalizovati objekt (pogon).

Autor ovog članka obišao je prošlih godina nekoliko privatnih zadruga i zemljoradnika u Vojvodini zainteresovanih za podizanje objekata za sušenje i skladištenje zrna u cilju sagledavanja postojećeg stanja i upućivanja istih u ovaj vrlo stručni i odgovorni posao: Volček Mihal i Pavela Jano, privatna zadruga »Agat«, Padina, Šipka Jan i Hedi Ondrej, privatna zadruga »Slovan komerc«, Padina, Kosanović Rada, zemljoradnik-stočar, Martinci, Mitrović Bora, privatni mlin, Kać, Mijić Branko, privatni mlin, Stapar, Stevan Milišavljević, privatna zadruga »Zrno-coop«, Kula, Rac Slavko, privatna zadruga »Juarbis«, Ruski Krstur, Marton Lajoš, privatna zadruga »Agronatali«, Budisava, Šivoljski Đordje, zemljoradnik, Stejanovci, Galečić Siniša, zemljoradnik, Indija-Golubinci, Joha Janko, privatna zadruga »Biovita«, Vajska, Milinković Đorđe i Radivojić Jovica, zemljoradnici, Baćinci, Gajdobranski Aleksandar, privatna zadruga »Agrosan«, Kulpin, Ostojić Peđa, privatna zadruga »Koka«, Čurug, Šalalić Milenko, zadruga Doroslovo, Borić Dragiša, zemljoradnik, Lukićev, Gajić Srđan, »Alfaprotein«, a.d., Vršac, Jovanov Jovan, privatna zadruga »Milinov«, Uljma, Džavić Bela i Džamil, privatna zadruga »Sto-vet«, Stari Žednik, Diklić Milan i Kovačev Saša, zemljoradnici, Novi Kozjak, Ignjatov Branislav i Konjokrad Nedeljko, privatna zadruga »Unija«, Ilandža.

Najčešći problemi - izbor lokacije

U razgovoru sa napred navedenim zemljoradnicima i vlasnicima privatnih zadruga došli smo do sledećih saznanja: često je nedefinisana lokacija za izgradnju objekta za sušenje i skladištenje zrna, u blizini mesta za podizanje objekta gde nema zemnog gasa ili je gasovod prilično udaljen, protok gasa kroz seosku mrežu nije dovoljan za sušaru. Takođe, u blizini objekta nema dovoljno velike električne snage na raspolaganju, potrebno je platiti takse za priključenje na zemni gas ili električnu energiju, često nema ni vodovodne mreže, ali se može izgraditi bunar. Izabrana lokacija je ponekad nedovoljne površine, te nema mesta za naknadno proširenje kapaciteta izgrađenih objekata, na izabranoj lokaciji nema skladišta, ili su neuslovna, u kojima se troši mnogo radne snage i vrlo je teško očuvati potrebni kvalitet zrna, objekat često nema kolsku vagu veće nosivosti (30 do 60 t), hidrauličnu istovarnu platformu dovoljne dužine i prijemni koš veće zapremine. Takođe, nema izgrađene tampon ćelije za prihvatanje vlažnog zrna za noćni rad sušare, vrlo često se ne razmišlja o potrebi dobrog čišćenja vlažnog zrna, pošto se smatra da kombajni mogu dobro da očiste zrno. Mogu, ali novi (inostrani) kombajni. Problem je što mi imamo mnogo starih kombajna, pa se loše čisti zrno. Kroz čisto zrno lakše prolazi zagrejeni vazduh, ne troši se energija za sušenje vlažnih primesa i smanjuje se opasnost od požara. Poseban problem je nivo podzemne vode. Ako je on visok, onda se ne mogu ukopavati prijemni koševi i šahtovi za elevantore i transportere (lančaste, pužne ili trakaste).

Izbor sušare

Izbor veličine, odnosno učinka sušare je vrlo osetljiva i odgovorna stvar. Učinak sušare zavisi od veličine zasejanih površina, broja kombajna za ubiranje zrna, mogućnosti prijema dnevne količine zrna, sadržaja vlage u zrnu, vrste zrna, potrebnog protoka goriva, zapremine tampon ćelije i zapremine skladi-

šnog prostora za osušeno zrno. Sušare većeg učinka su pogodnije za rad, ali su nešto skuplje. Ipak, treba imati u vidu da sušara sa duplo većim učinkom nije duplo skuplja. Zbog visine investicionih ulaganja i troškova u eksploataciji potrebno je optimizirati veličinu, odnosno učinak sušare. Takođe, posebno treba obratiti pažnju da sušara ima mogućnost naknadnog proširenja učinka, kada se za to ostvare uslovi. Da li se sa sušarom ručno rukuje, poluatomatski ili automatski, zavisi od materijalnih mogućnosti kupca. Poznato je da je najbolje opremiti sušaru sa elektronikom da može automatski da radi. Danas, elektronske komponente nisu tako skupe kao pre desetak godina. Da li će sušara direktno ili indirektno da radi, sa ili bez gasova od sagorelog goriva, zavisi od namene robe za tržište. Zrno namenjeno za ljudsku ishranu potrebno je indirektno sušiti, a za stočnu hranu još uvek se može direktno sušiti (dok ne uđemo u Evropsku uniju). Sušara treba da je savremena, da što manje troši toplotne i električne energije i da je kvalitet sušenja na visokom nivou. Nije ekonomski isplativo sušenje zrna sa tečnim gorivom, tj. dizel gorivom. Na granici isplativosti je sušenje sa uljem za loženje ili tečnim naftnim gasom. Po pravilu, sušara ne bi smela da zagađuje životnu sredinu, ali ovde se još uvek vlasnicima sušara gleda kroz prste. Naime, dodatna oprema za hvatanje plevica i prašine iz sušare je prilično skupa. Sušara treba da obavezno poseduje HTZ opremu, pošto vrlo često se dešavaju požari na sušarima. Proizvođači sušara treba da daju određene garancije za proizvodnju rezervnih delova i za održavanje i servisiranje sušare, što se definiše kupoprodajnim ugovorom. Ovim ugovorom se definiše i učinak sušare, potrošnja energije i kvalitet osušnog zrna. Učinak sušare može da se kreće od jedne do deset tona na čas, pa i nekoliko desetina tona na čas. Za potrebe manjeg gazdinstva ne treba ići na velike učinke sušare (od 1 do 5 t/h). Da bi sve ovo funkcionisalo kako treba neophodno je da se rukovalac sušare dobro obuča na kursu koji se obično organizuje pri stručnim udruženjima, radničkim univerzitetima, poljoprivrednim školama ili fakultetima.

Investicioni problemi

Najveći problem kod nabavke opreme i izgradnje objekata (pogona) za sušenje i skladištenje je obezbeđenje dovoljne količine investicionih sredstava, odnosno dobijanja povoljnog kredita. Trgovачke kuće i proizvođači sušara od pre nekoliko godina obezbeđuju kredite, uglavnom preko inostranih banaka (Hipolizing banka, Rafajzen banka, Mikrofinans banka i dr.) Kreditiranje se obavlja na period od 7 godina, sa prosečnom godišnjom kamatom od 7 do 9 %. Grejs period je bio do godinu dana. Problem kod dobijanja kredita je hipoteka, odnosno davanje garancije banki za bezbedno vraćanje kredita. Potrebno je dati u залог neki objekat, kuću ili opremu, tj. mehanizaciju, odnosno robu. Korisno je proveriti mogućnost otplate kredita robom.

Oprema za skladištenje

Što se tiče opreme za skladištenje zrna postoji više mogućnosti: izgradnja podnih skladišta, izgradnja betonskih silosnih ćelija, izgradnja metalnih silosnih ćelija od čeličnog lima, pocinkovanog ili aluminijumskog lima. Danas se u Evropi najviše koristi pocinkovani lim, sa tendencijom prelaska na aluminijumski. Silosne ćelije mogu biti sa ravnim dnom, sa levkom iznad zemljišta i sa ukopanim levkom u zemljište. Plasti ćelije može biti izrađen spiralnim motanjem lima ili od montažno-demontažnih ploča. Silosne ćelije se mogu potpuno mehanizovati, te je značajno manji utrošak živog rada. Kod podnih skladišta i silosnih ćelija sa ravnim dnom potrebno je angažovati više radnika za izbacivanje zrna sa poda.

Kapacitet skladišta za zrno može da bude od nekoliko desetina do nekoliko stotinu vagona. Kapacitet silosnih ćelija za skladištenje zrna može da bude od nekoliko vagona pa do sto vagona.

Silosne ćelije su u principu skuplje od podnih skladišta. Betonske ćelije su skuplje od limenih, ali su značajno dugotrajnije. U skladišta (podna i silosna) može da se ugradi oprema za ventilaciju ili hlađenje zrna, što poskupljuje investiciju, ali poboljšava kvalitet čuvane robe za tržište (zrna).

Transportni uređaji kod opreme za sušenje i skladištenje zrna su: pneumatski, pužni, lančasti transporteri (redleri), trakasti transporteri i elevatori sa kolicima. Najmanje lome zrno trakasti transporteri i elevatori, a najviše pneumatski i pužni transporteri. Učinak transportnih uređaja treba da je usklađen sa učinkom sušare, aspiratera za čišćenje zrna ili prijemne (pretovarne rampe). Transportni uređaji za zrno su prilično skupa oprema.

Aspiracija (čišćenje) zrna od primesa može da se obavi sa uređajima sa rotacionim sitima ili sa ravnim sitima. Aspirateri sa rotacionim sitima koriste se uglavnom za čišćenje vlažnog zrna.

Prof. dr Miladin Brkić

U idućem broju: Proizvođači sušara i primeri iz prakse

Desetkovan stočni fond

Gorući problem svih poljoprivrednika sa teritorije indijske opštine, bez obzira kojom delatnošću se bave, jeste manjak obradive zemlje gde bi se uzgajale kulture za stočnu hranu - poručili poljoprivrednici nakon prošlonedeljnog sastanka

Dobro je poznato da se u Srbiji sve više smanjuju setvene površine, kao i prosečni prinosi po hektaru i da su cene poljoprivrednih proizvoda sve neizvesnije. Međutim, ni to nije ono najgore, zato što se najveći problemi nalaze u domaćem stočarstvu, kažu stručnjaci. Stočarska proizvodnja čini tek nešto manje od 30 posto ukupne poljoprivredne proizvodnje u zemlji, a prema izjavama stručnjaka iz te oblasti, bez razvijenog stočarstva ne može biti napretka. Upravo aktuelnosti u poljoprivredi i problemi sa kojima se sreću poljoprivrednici u indijskoj opštini bile su teme prošlonedeljnog sastanka Udruženja poljoprivrednika Indije. **Zoran Knežević**, veterinar po struci i poljoprivrednik govorio je aktuelnim problemima sremskih paora.

- Ono što svakako možemo istaći kao gorući problem, a složili su se svi poljoprivrednici sa teritorije naše opštine, bez obzira kojom delatnošću se bave, jeste manjak obradive zemlje gde bi se uzgajala stočna hrana - počinje priču on i objašnjava:

- Mi se zaista trudimo da očuvamo svako grlo, jer se dobro poznata činjenica da je naš stočni fond desetkovan. Navešću primer staropazovačke stočne pijace, koja nam najbliža. Recimo, kada odete četvrtkom ujutru na pijacu videće-

te kakva je situacija. Nekada ste na toj pijaci mogli naći krave koje nisu više za reprodukciju. Danas, tamo možete naći stoku koja je u dobrom stanju, a to vam pokazuje da ljudi jednostavno više ne mogu da isplate proizvodnju, nemaju dovoljno stočne hrane, pa prodaju stoku - kaže Zoran i naglašava da je slična situacija u celoj zemlji, gde je stočni fond upola smanjen.

- Sve oči su uprte u resorno ministarstvo i obećanja koja su data stočarima kroz subvencije. To je je-

Zoran Knežević

dina pozitivna inekcija koja je dala stočarima vetar u leđa. Međutim, da bi se krenulo u neku veću priču ljudi pokušavaju kroz razne kredite da dođu do materijala, recimo oni koji se bave muznim kravama ili tom junadi - kaže Zoran.

Ovaj veterinar veliki deo vremena provodi na terenu, gde je u kontaktu sa stočarima, pa iz tog razloga kaže da šalje poruku nadležnima da ljudi žele da rade i bave se uzgojom stoke, ali im je potrebna šira podrška društvene zajednice, pogotovo kad je reč o obradivim površinama kojih nema dovoljno.

- Kada je reč o aktuelnim subvencijama koje dobijaju poljoprivredni proizvođači smatram da je za svaku pohvalu sve, što na neki način daje podršku našim poljoprivrednicima. Svaki dinar koji ulazi u poljoprivredu nije uzaludan - kaže Knežević i poručuje da će poljoprivrednici taj novac iskoristiti na najbolji način.

On dalje navodi da zadatak svih nas treba da bude omasovljava-

nje poljoprivredne delatnosti jer je to naša razvojna šansa, bilo da je reč o stočarstvu, ratarstvu ili voćarstvu.

Poražavajuća statistika

Broj krava i steonih junica za poslednjih 10 godina smanjen za oko 250.000 grla, a krmača za blizu 400.000 grla. Ukupan broj grla stoke u Srbiji u odnosu na raspoložive obradive površine je tri puta manji nego u Evropskoj uniji. Broj goveda u zemlji je toliko opao da ih sada ima manje od milion, a to se već ocenjuje kao - vrlo kritičan broj. Naime, broj stoke je danas upola manji nego što je bio pre samo dve decenije, zato što se stočni fond u Srbiji u tom periodu svake godine smanjivao velikom brzinom, i to između dva i tri posto.

- Bavim se stočarstvom i ratarstvom i imam mini farmu, i upravo iz tog ugla mogu da kažem da znam koliko svaki dinar znači jednom prosečnom seljaku. Ukoliko se ne pomogne malim i srednjim poljoprivrednicima, oni su osuđeni na prospast, a to je problem o kojem smo trebali mnogo ranije da mislimo.

- Eto, sada imamo sve manji broj farmi, a sve više onih koji smanjuju broj grla. Kao što sam već napomenuo, nedostatak zemlje gde bi se uzgajala stočna hrana je osnovni uzrok sve manjeg broja grla. Ljudi su prinuđeni da drže 5 do 10 goveda, a možda bi držali i više da nemaju problem o kojem govorim.

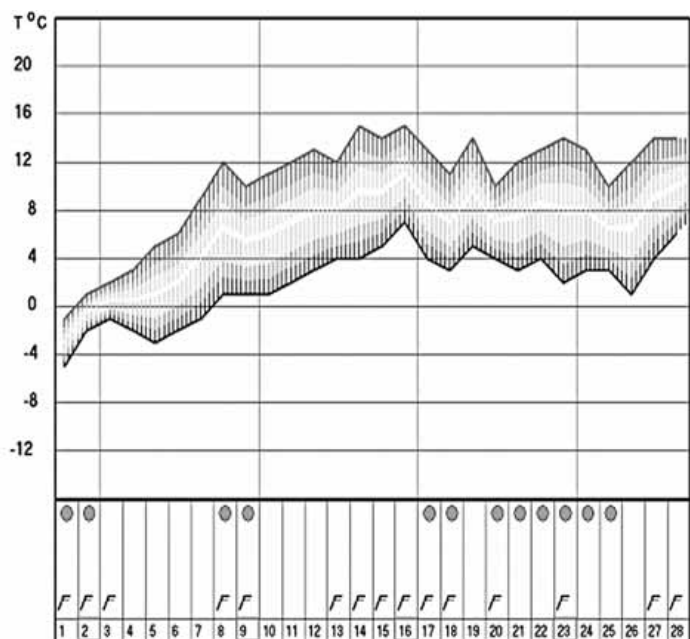
- Kada je reč o matičnim grlima tu je situacija nešto bolja jer je uredbom regulisano subvencionisanje goveda i priplodnih krava, međutim generalno gledano situacija nije dobra i bilo bi dobro pomoći ljudima da imaju bolje uslove za uzgoj stoke - poručuje na kraju veterinar iz Indije.

M. Balabanović

Nedovoljno obradivih površina za uzgoj stočne hrane

Prognoza vremena do kraja februara

☀ ГРМЉАВИНА ☁ КИША ☶ МАГЛА ❄ СНЕГ 🌪 ВЕТАР ➤ МАКСИМАЛНА ТЕМП. ➤ МИНИМАЛНА ТЕМП.

Pelen, beli pelin

(*Artemisia absinthium*)

Pelen se upotrebljava protiv crevnih parazita, zapaljenja sluznice i kože, za stabilizovanje menstruacije, protiv šećerne bolesti, za jačanje, protiv groznice i padavice - Pelen se daje sam ili zajedno sa drugim gorkim drogama, za izazivanje apetita, poboljšanja varenja, protiv gasova - Pelen, kao i sve druge gorke biljke, treba uzimati samo pre jela

Pelen je dugovečna, zeljasta, vrlo razgranata biljka, visoka 0,5 do 1,5 m., koja raste kao korov po poljima, međama... Cela biljka je obrasla mekim svilastim dlačicama, zbog čega izgleda srebrnasto zelena. Cveta u leto. Cvasti su udružene u račvaste metlice s malim loptastim, žutim glavicama na kratkim drškama. Na dlakavom cvetištu ima mnogo cevastih, žutih cvetića sa žlezdama napunjenim uljem. Za farmaceutske svrhe bere se biljka u cvetu: lišće i vrhovi grančica sa cvastima. Pelen je veoma gorak, što dolazi od kristalne supstance apsintin, koja nije otrovna. Zbog apsintina se pelen upotrebljava kao lek. Drugi sastojak pelena je etarsko ulje, ljuta i otrovna tečnost.

Pelen je tipično gorko aromatično sredstvo. Daje se sam ili zajedno sa drugim gorkim drogama, za izazivanje apetita, poboljšanja varenja, protiv gasova. U narodu se upotrebljava protiv crevnih parazita, za stabilizovanje menstruacije, protiv šećerne bolesti, za jačanje, protiv groznice.

Pelen je jedna od najstarijih i najviše cenjenih i upotrebljivanih lekovitih biljaka. Naročito je korišćen u narodnoj medicini svih vremena. Malo je našeg lekovitog bilja koje se oduvek, bez prestanka, tako često upotrebljava za lek kao pelen. Upotrebljavali su ga još stari Egipćani pre nekoliko hiljada godina.

Međutim, otkako je dokazana otrovnost pelena, on se sve ređe upotrebljava u školskoj medicini, jer materija medika danas raspolaže boljim i neotrovnim gorkim drogama, pre svega našom linciurom i kičicom.

Nema čoveka koji ne zna za pelen. Mnogi biljku i ne poznaju u prirodi, ali svi odreda znaju za pelen, simbol gorčine i čemernosti. Malo je biljaka koje su tako duboko vezane za naš narod, vekovima mučen, gonjen i ponižavan, koji je znao samo za gorčinu života.

I dok je u nas pelen simbol jada i čemera, dotle su nekad Rimljani na Kapitolu, pre i iznad svih priznanja i počasti, pobednike, najbolje sportiste napajali napitkom od pelena, ubeđeni da je to najviša nagrada za pobednike, jer im se, po tadašnjem shvatanju, obezbeđuje dobro i večno zdravlje, najveće zemaljsko blago.

Uostalom, i latinski naziv pelena ima simbolično značenje, tj. ime biljke treba da deluje psihosustavno na čoveka, da veruje da će biti zdrav i čio. Antički naziv potiče od grčke reci artemis, što znači zdrav, dakle, ukazuje na to da su biljke ovog roda (*Artemisia*) lekovite. Tako se može i objasniti da je naziv dat po boginji Artemis, zaštitnici žena, jer je jedna biljna vrsta ovog roda upotrebljavana za olakšavanje porođaja.

Pelen kao lek navode svi naši srednjovekovni medicinski pisci.

Rasprostranjenost

Pelen raste kao korov po poljima, međama, kraj puteva, po zapuštenim i neobrađenim mestarna, a naročito po suvim, sunčanim, plitkim i kamenitim padinama. Ima ga od srednje i južne Evrope do Irana i Kamčatke, a najviše u SSSR-u, u Sibiru. Kod nas ga ima izuzetno mnogo i svuda, kao i u Crnoj Gori, Hercegovini, itd.

Gajenje pelena je poslednjih nekoliko decenija u opadanju, otkako su glavne potrošačke zemlje (Francuska i Nemačka) smanjile proizvodnju alkoholnih pića (absinthe, Wermut). Kod nas ga u krševitim predelima ima toliko da ga nije potrebno gajiti, nego bi samo trebalo da se organizuje racionalno branje i razmnožavanje na pristupačnim prirodnim nalazištima, naročito na goliim kamenitim krečnjačkim propu-

Gajenje pelena je poslednjih nekoliko decenija u opadanju, otkako su glavne potrošačke zemlje (Francuska i Nemačka) smanjile proizvodnju alkoholnih pića (absinthe, Wermut)

stljivim padinama. Gaji se u Americi. Može se sejati, ali brže i lakše uspeva deljenjem busenova.

Berba

Za farmaceutske svrhe bere se biljka u cvetu: lišće i vrhovi grančica sa cvastima (Absinthii herba).

Za industrijske potrebe bere se samo mlado, meko lišće dok je pelen još mali, najviše 40 cm. Busenje se očisti od suvih prošlogodišnjih stabljika i korova, srpom požanje i brzo suši u hladu na promaji u što tanjem sloju; češće se prevrće da bi se što pre osušilo i što bolje sačuvalo prirodnu boju i aromu.

Sastav

Pelen sadrži dve gorke kristalne supstance: apsintin i anapsintin. Ima oko 0,5% etarskog ulja.

Apsintin je veoma gorka neotrovn materija. Gorčina pelena se oseća čak i u razblaženju 1:10.000. Zbog apsintina se pelen upotrebljava kao lek.

Etarsko ulje je gorka, ljuta, otrovna, plavkasta ili zelena a kasnije mrka tečnost. Plavkasta boja potiče od prisutnog azulena, zbog čega pelen deluje kao antiflogistik, tj. lek protiv raznih zapaljenja sluznice i kože. Ulje je otrovno zbog ketona tujona, koji se naziva još i apsinton, tanaceton ili salvion, jer se nalazi i u ulju od vratiča (*Tanacetum officinale*), ruje i salvije.

LEKOVI OD PELENA

Prašak je najprostiji lek od pelena. Pelen, kao, uostalom, i sve druge gorke biljke, treba uzimati samo pre jela. Obično se uzima pola sata pre obeda po jedna kafena kašičica praška. Prašak treba spravljati od lišća i cvetnih glavica, a nikako od stabljika i grančica, jer u njima nema lekovitih sastojaka. Ovaj lek se uzima za vraćanje izgubljenog apetita.

Čajevi - Može se upotrebiti sam pelen ili pomešan s kičicom, gorkom detelinom, travom-ivom i drugim gorkim travama. Tri supene kašike čaja se popari s pola litra ključale vode, smesta poklopi i posle 2 sata pije u 3 do 4 obroka pre jela. Ovi čajevi se uzimaju za apetit i protiv gasova.

Pelenovo vino - Trideset grama pelenovog lišća ili cveča se ovlaži sa 60 g čistog alkohola (može i jaka prepečenica od 50-55% alkohola), ostavi 24 sata, a zatim doda litar najboljeg belog vina, ostavi 10 dana uz češće mućkanje, odlije i procedi. Piti 3 puta na dan po 1 kašiku pre jela najviše 3 nedelje, a zatim se načini pauza od 3 nedelje, jer

ovaj napitak ima pelenovog etarskog ulja, a ono je otrovno i može škoditi ako se stalno i neprekidno upotrebljava.

Protiv dečjih glista - Naročito za vreme rata kad nije bilo lekova, davana je ova smeša: 2 g pelena u prahu, 2 g slatkog korena u prahu i 1 g anisa u prahu; ovo se sve pomeša u pekmez ili marmeladu i uzima svakog jutra u toku 5 uzastopnih dana.

Čaj protiv padavice (epilepsije): cvet lipe 40 gr, list imele 30 gr, list pelena 20 gr, list ružmarina 20 gr, vranilova trava 20 gr u cvet kamilice 20 gr. Tri supene kašike čajne mešavine prelije sa pola litra hladne vode. Pustiti da ključa 1 minut, čaju dodati kašiku meda i piti tri puta dnevno, pola časa pre jela po šolju čaja. Ovaj čaj treba piti svakog dana.

(Nazivi: PELEN, BELI PELIN, VERMUT, PELENAK, GORCIKA, PELIM, OSENAČ)

UPOTREBA

Pelen je tipično gorko aromatično sredstvo. Daje se u obliku čaja, tinkture i ekstrakta, sam ili zajedno s drugim gorkim drogama za izazivanje apetita, kao digestivno (poboljšava varenje) i karminativno sredstvo (odstranjuje gasove iz creva).

U narodnoj medicini se pelen mnogo više upotrebljava nego u školskoj. I to ne samo kao jedno od najomiljenijih gorkih sredstava već i protiv crevnih parazita (vermut potiče od vermis = crv), za stabilizovanje menstruacije, protiv šećerne bolesti, za jačanje, protiv groznice itd. Najčešće se pije nezasićen čaj pre jela. Zabeležena su hronična trovanja usled dugotrajne svakodnevne upotrebe pelinkovca (Wermut, absinthe) i akutna trovanja od velikih doza uzetih kao lek protiv crevnih parazita ili za abortus.

Pelen se više troši u veterinarskoj nego u humanoj medicini. Velike količine pelena koristi monopolska uprava za izradu marvene soli. To je jevтино i uvek pristupačno domaće sredstvo za denaturisanje soli, dobro već i zbog toga što pelen u obliku stočne soli odlično služi za brži tov i kao preventivno sredstvo protiv crevnih parazita domaćih životinja.

Farmaceutska droga nije uvek najboljeg kvaliteta, jer usled naglog sušenja, lošeg pakovanja, čestog premeštanja i uopšte nestručnog rukovanja veći deo lista i cvetnih glavica otpadne i ispadne kroz vreće i sanduke kao sitnež, a u drogi ostanu samo stabljike u kojima ima najmanje lekovitih sastojaka. Zato bi bilo bolje brati satno lišće i cvetne glavice bez drški.

Branislava Gršić

Promet roba na Produktnoj berzi

od 3. do 7. februara 2014. godine

Najvažnije iz protekle nedelje:

- Rast cene kukuruza
- Dešavanja na svetskim berzama

Ko iole razume psihologiju tržišta, pa još ako i pronikne u logiku funkcionisanja srpskog tržišta, onda za njega nije iznenađenje što je protekle nedelje ostvaren rekordan obim prometa robe u poslednjih godinu ipo dana. U periodu 03.02.-07.02. realizovan je promet od 4.115 tona robe što je 2,23 puta je više od ukupnog količinskog prometa u prethodnoj nedelji. Finansijska vrednost prometovane robe u proteklom nedeljnom periodu iznosila je 79.397.490 dinara ili 111,04% više od vrednosti prometa u prethodnoj nedelji.

Kukuruz je ponovo u fokusu tržišnih dešavanja. Niz povoljnih okolnosti je širom otvorilo vrata i ponudi i tražnji u pronala-

ženju svojih interesa u trgovanju. Postepeni, ali konstantan rast cene, imao je snažno psihološko dejstvo na tražnju da što pre uđe u kupovnu poziciju pre daljeg rasta cene, dok je sa druge strane pad vrednosti dinara i rast cene kukuruza na međunarodnom tržištu otvorio povoljnu kalkulaciju izvozniciima koji su ujedno i bili pretežni učesnici u trgovanju. Posle januarskog pada izvoza, ovo je dobar signal kao moguća najava ponovnog inteziviranja izvoza kukuruza. Cena ove robe se kretala u rasponu od 15,30 din/kg bez PDV sa početka nedelje, pa do 16,00 din/kg na kraju nedeljnog perioda, što je na nivou najveće vrednosti koju je kukuruz imao u ovoj kalendarskoj godini. Prosečna cena je izno-

Pregled zaključenih i ponuđenih količina, kao i dijapazon zaključenih i ponuđenih cena poljoprivrednih proizvoda tokom protekle nedelje, dati su u sledećoj tabeli:

ROBA	PONUĐENA KOLIČINA (t)	CENA PONUDE DIN/KG SA PDV-OM	ZAKLJUČENA KOLIČINA (t)	ZAKLJUČENA CENA DIN/KG SA PDV-OM	PROMENA U ODNOSU NA PRETHODNU NEDELJU
Kukuruz, rod 2013.	3.000	16,83-17,60	2.916	16,83-17,60	
Pšenica, rod 2013.	600	22,33	500	22,33	
Soja, zrno rod 2013.	150	63,03-63,25	125	63,03-63,25	
Mineralno đubrivo "SAN"	24	33,00	24	33,00	
Kukuruz, vlaga do 15%	50	17,05	50	17,05	
Kukuruz, vlaga do 16%	450	16,06-16,50	450	16,06-16,50	
Kukuruz, vlaga do 19%	50	15,73	50	15,73	
Ječam	770	24,75	-	-	
Suncokret zrno	200	51,00	-	-	

sila 17,32 din/kg (15,74 bez PDV), što je za 5,27% više od proseka cene ove robe u prethodnoj nedelji.

Tržište pšenice je nešto mirnije. Cenovno pomeranje ove robe od 1,56% na više u odnosu na prosečnu cenu iz prethodne nedelje je manje nego što je to slučaj kod kukuruza. Inače, svi kupoprodajni ugovori na ovom tržištu su realizovani po jedinstvenoj ceni od 22,33 din/

kg (20,30 bez PDV). Procene stručnjaka da bi pšenica mogla da ima problem sa nedovoljnom vlagom zemljišta ukoliko ne padne dovoljna količina kiše, verovatno su podstakle tražnju da već sada kandiduju prvu ponudu za kupovinom pšenice roda 2014. godine.

Posle dramatičnog višenedelnog rasta, cena soje se primirila, pa u protekloj nedelji čak nešto i pala. Prosečna cena

trgovanja ovom robom iznosila je 63,21 din/kg (57,46 bez PDV), što je za 0,24% niža cena nego prethodne nedelje. Da li je razlog ovakvih dešavanja na tržištu soje činjenica da je ova roba počela da se uvozi po nešto nižoj ceni, pokazaće period pred nama.

Od ostalih roba na berzi u Novom Sadu trgovalo se još samo mineralnim đubrivom SAN i to po ceni od 33,00 din/kg.

PRODEX

Veoma izražen porast ovonedelnog obima prometa na "Produktnoj berzi" u Novom Sadu, nalazi svoje objašnjenje, kao i u prethodnim izveštajima, u intenzivnim aktivnostima na tržištu kukuruza. Njegova cena je sa prošlonedelnih 15,10 din/kg, bez PDV-a, kada se i naslućivao rast cene ove kulture, do kraja ove nedelje dostigla nivo od 16,00 din/kg, bez PDV-a.

Istovremeno i cena pšenice je blago skočila sa 20,00 na 20,30 din/kg, bez PDV-a, dok je cena soje u blagom padu i to za pola dinara po kilogramu u odnosu na prošlu nedelju. Značajan skok cene

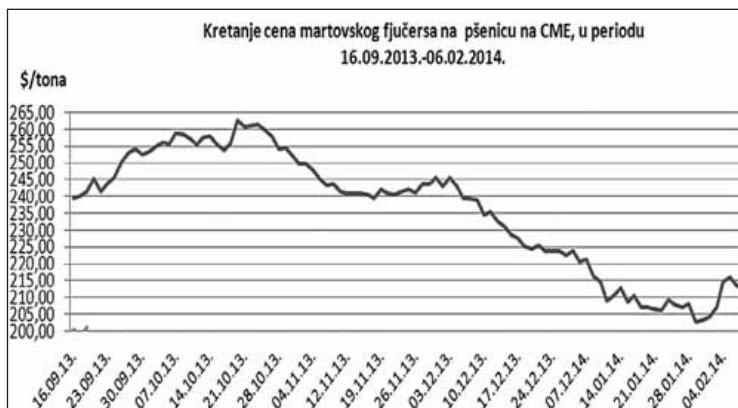
kukuruza uticao je na indeksnu vrednost PRODEX-a, koji je ponovo dostigao vrednosti od preko 214,00 indeksnih poena. Poslednji put ovakve vrednosti PRODEX je beležio još krajem jula prošle godine, kada je, podsetićemo se, cena kukuruza prvo naglo pala sa 19,00 na 16,00 din/kg, bez PDV-a, a ubrzo i na nivo ispod 13,00 din/kg, bez PDV-a.

Na današnji dan ovaj pokazatelj kretanja tržišnih cena u domaćem agraru, beleži indeksnu vrednost od 214,33 indeksnih poena, što je za 3,05 indeksnih poena više nego prošlog petka.

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama su bile sledeće:

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP MART 2014.					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Pšenica	204.15 \$/t	207.09 \$/t	214.73 \$/t	215.84 \$/t	213.34 \$/t
Kukuruz	170.86 \$/t	171.49 \$/t	173.85 \$/t	174.48 \$/t	174.40 \$/t

I pored obimnih zaliha pšenice, na svetskom nivou pa samim tim u SAD-u, vrednosti ove robe u proteklih nedelju dana beležile su konstantan skok, kao rezultat veoma hladnog i nepovoljnog vremena u glavnim rastućim oblastima u Americi. Još jedan podatak koliko pšenica zaista skače u poslednje vreme, jeste i ovonedeljni najveći skok vrednosti još od septembra meseca.

U odnosu na prošli mesec rejting useva, opao je za čak 23%, na nivo od 35% useva koji su dobili ocenu dobar/odličan, što je i dalje bolje od prošlogodišnjih 20%. Nedeljna izvozna prodaja od 794.900 tona, doprinela je da se kumulativni izvoz popne na nivo od 26.1 milion tona, ili +26% u odnosu na prošlu godinu. Američki fjučersi na kukuruz, zabeležili su skok

od 2% u toku protekle nedelje, na osnovu jake međunarodne tražnje i tako se približili četvoromesečnom maksimumu. Kumulativni izvoz kukuruza je dostigao nivo od 31.9 miliona tona, odnosno povećanje u odnosu na prošlu godinu za čak 130%.

U poređenju sa prošlim petkom martovski fjučers na pšenicu je skočio za 4,92%, dok je fjučers na kukuruz poskupeo za 2,22%.

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Soja, zrno nov 13	471.28 \$/t	474.96 \$/t	482.53 \$/t	483.63 \$/t	487.08 \$/t
Sojina sačma okt 13	426.10 \$/t	434.00 \$/t	447.00 \$/t	442.00 \$/t	446.00 \$/t

Američki fjučersi na soju imali su isti trend kretanja u toku protekle nedelje kao i fjučersi na pšenicu i kukuruz, dakle

uzlazni. Nizak nivo zaliha i logistički problemi, dodatno su doprineli skoku vrednosti ove uljarice u SAD-u.

Američki fjučersi na soju su u odnosu na poslednji dan prethodne nedelje zabeležili skok od oko 3,97%, a sojine sačme za 4,89%.

*Objavljeni nedeljni ponderi cena nisu zvaničan podatak, usled činjenice da su obuhvaćeni podaci o trgovanju do trenutka štampanja informatora.

BUDIMPEŠTA	
PŠENICA	KUKURUZ
178.07 EUR/t (futures mar 14)	155.97 EUR/t (futures mar 14)

EURONEXT PARIZ	
PŠENICA	KUKURUZ
194.00 EUR/t (futures mar 14)	174.25 EUR/t (futures mar 14)

U Parizu je pšenica skuplja za 1,97% u odnosu na poslednji dan trgovanja prošle nedelje, dok je u Budimpešti pšenica jeftinija za 0,26%. Cena kukuruza u Budimpešti, posmatrano u evrima skočila je za 1,25%, dok je cena kukuruza u Parizu je viša za 0,87%.

E-mail: nsberza@eunet.rs,
internet sajt: www.proberza.co.rs
INFO SLUŽBA
021/443-413 od 7³⁰ do 14³⁰

SPONZOR

Francuski hibridi kukuruza i suncokreta

21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax:021/4750-789
miroslav.sidor@limagrains.rs
branimir.alivovodic@limagrains.rs
www.limagrain.rs

**POLJOPRIVREDNA
MEHANIZACIJA**

• Prodajem kombajn New Holland 3m ko-sa, kabina, sečka, zamena za poljoprivrednu mehanizaciju. Tel: 022/630-872, 063/828-9-121

• Prodajem traktor IMT 565 i berač za kukuruz Zmaj 214s. Tel: 063/802-18-41

• Prodajem traktor Belarus 52 sa prednjom vučom. Cena 1.500 E. Tel: 022/669-147

• Prodajem traktor IMT 560 novi tip i plug dvobrazni Lemind Leskovac. Tel: 064/40-62-990

• Prodajem traktor Zetor 5011, prskalica RAU 330 litara, plug dvobrazni na pomeranje, špartač IMT dvoredni, grablje Šempeter 220, drljača 4 krila i levator 9 metara. Tel: 064/315-91-18

• Prodajem kombajn Zmaj univerzal u dobrom stanju. Tel: 064/281-96-29

• Prodajem traktor Belarus 820 u odličnom stanju, 1999. godište i odžački krunjač, pogon struja i kardan, kapacitet 5 t na čas. Tel: 064/4-333-528

• Prodajem traktor Torpedo 75 bez prednje vuče. Tel: 065/418-74-00

• Prodajem IMT 560 novi tip i plug dvobrazni Lemind Leskovac. Tel: 064/40-62-990

• Prodajem traktor Ursus 904b. Tel: 022/718-340

• Prodajem IMT 560 novi tip i plug dvobrazni Lemind Leskovac. Tel: 064/40-62-990

• Prodajem traktor Ursus 904B. Tel: 022/718-340

• Prodajem ruski traktor old timer MTZ 5 1957. godište, u radnom stanju. 022/658-935, 064/3453428

• Prodajem traktor Fendt Farmer 104s turbomatic 60 KS, generalna urađena, uvoz iz Švajcarske. Tel: 064/95-85-627

• Prodajem traktore IMT 539 i IMT 542. Tel: 063/11-83-095

• Prodajem kombajn Zmaj Univerzal u dobrom stanju ili menjam za mušku telad. Tel: 069/58-55-829

• Prodajem traktor John Deere 3130. Tel: 064/20-99-042

• Prodajem traktor Rakovica 65, 1987. godište. Tel: 064/384-36-47

• Prodajem traktor John Deere 3130. Tel: 064/20-99-042

• Prodajem traktor Zetor 5011, Golf 2 1992. godište, dizel, prskalica RAU 330 litara, plug dvobrazni na pomeranje, plug 757 IMT s kopirnim točkom, špartač IMT dvoredni, grablje Šempeter 220, drljača 4 krila, levator 9 metara. Tel: 064/315-91-18

• Kupujem traktor Vladimirac. Tel: 064/10-45-178

• Prodajem traktor IMT 560 novi tip i plug dvobrazni Lemind Leskovac. Tel: 064/40-62-990

• Prodajem traktor Torpedo 9006. Tel: 063/559-447

• Prodajem John Deere kombajn 1075 H4; širina hedera 4,9 metara, bunker 5 tona, 5 slamotresa, hidropogon, sečka, klima. Cena: dogovor. Tel: 064/700-58-75

• Prodajem traktor IMT 585 u radnom stanju. Tel: 063/469-016

• Kupujem traktor Vladimirac T25 i prodajem 1 jutro zemlje u Lačarku. Tel: 061/11-18-972

• Prodajem traktor Zetor 5011, Golf 2 1992 godište, dizel, prskalica Rau 330 litara, plug dvobrazni na pomeranje, plug 757 IMT s kopirnim točkom, špartač IMT dvoredni, grablje Šempeter 220, drljača 4 krila, levator 9 metara. Tel: 064/31-59-118

• Prodajem traktor IMT 533, kabina, duplo kvačilo, ekstra stanje, plug 756vk, drljača 3k velika. Tel: 064/324-92-59

• Prodajem traktor Belarus 82 u odličnom stanju. Tel: 069/664-521

• Prodajem traktor Rus T40, plug i jednoosovinku kao i Tamić 75. Tel: 065/542-46-86

• Prodajem traktor Torpedo 9006. Tel: 063/559-447

• Prodajem traktor IMT 577 1991. godište, odličan, vlasnik, drljaču četvorokrlnu. Tel: 022/478-417, 062/960-11-16

• Prodajem IMT 585 odličan, berač Zmaj 221 dvoredni sa kipom odlično stanje i motor od 577 u delovima ispravan. Tel: 063/469-016

• Prodajem traktor 575. Tel: 064/95-62-160

• Prodajem Fergusona 533, cena 2.000 evra. Tel: 061/15-88-641

• Prodajem traktor mali Ursus 335 igrabu-lje sunce Lifam. Tel: 063/194-54-78

• Prodajem traktor Belarus 820, 1999. godište i trobrzni plug Vogel Noot 3s 950, sve u odličnom stanju. Tel: 064/4-333-528

• Prodajem kombajn Zmaj Univerzal u jako dobrom stanju, može zamena. Tel: 064/281-96-29

• Prodajem John Deere 3130 i plug Overum 3 brazde. Tel: 064/20-99-042

• Prodajem traktor Zetor 5011, prskalicu Rau 330 litara, plug IMT jednobrazni, plug dvobrazni na pomeranje, plug 757 IMT s kopirnim točkom, špartač IMT dvoredni, grablje Šempeter 220, drljača 4 krila, levator 9 metara. Tel: 064/315-91-18

• Prodajem traktor IMT 585 odličan i motor od 577 u delovima ispravan. Tel: 063/469-016

Prodajem John Deere kombajn 1075 H4; širina hedera 4,9 metara, bunker 5 tona, 5 slamotresa, hidropogon, sečka, klima. Cena: dogovor. Tel: 064/700-58-75

• Prodajem traktor Ursus 335, setvospremač 2.5 m i plug Olt dvobrazni, cikular za drva. Tel: 063/194-54-78

• Prodajem traktor IMT 577 1991. godište, nove gume i plug IMT 757 dvobrazni, visoki, 14 coli. Tel: 062/960-11-16

• Prodajem traktor te 40, Tamić 75 i 4 jutra zemlje u arendu u Višnjičevu. Tel: 065/542-46-86

• Prodajem traktor IMT 5136. Tel: 022/710-973

• Prodajem traktor IMT 533, kabina, duplo kvačilo, plug leopard 14 coli, drljače veliku i malu. Tel: 064/32-49-259

• Prodajem traktor IMT533 prikolicu Dubrava 2,5 tone, plug jednobrazni i dvobrazni. Tel: 063/587-583

• Prodajem traktor IMT 533 sa kabinom, dvostepeno kvačilo, očuvan, garažiran, registrovan, prvi vlasnik. Tel: 063/428-761

OPREMA

• Prodajem spremač IMT 2.90, dupli rotori. Tel: 022/715-406

• Prodajem špartač futoški 4 reda i dva teleta crno-bela. Tel: 062/405-539

• Prodajem presu z224 u ekstra stanju i špartač, šestoredni za repu sa zonama. Tel: 064/70-111-81

• Prodajem adapter 4 reda Claas, remontovan, rotosečka, prihvati original Claas. Tel: 064/25-63-689

• Prodajem plug tri brazde 14 coli leskovački u ispravnom stanju i špartač za soju šestoredni. Tel: 064/70-111-81

• Prodajem berač Zmaj 222, 1986. godište i kombajn Zmaj 142 sa žitnom i kukuruznom varijantom. Tel: 060/025-81-41

• Prodajem levator za kukuruz 9 m. Broj: 063/269-5330

• Prodajem prikolicu Zmaj sitni rol, RAU drljaču četiri krila, vučeni rasipač 3 t, prednja vuča od Rakovice 130 ztf. Tel: 064/335-12-75

• Prodajem 2 nove IMT kabine za 542 i 577, dve gume za traktor rekordove pol 14-28, ovršenu zob i baliranu slamu. Tel: 022/660-481

Prodajem krunjač ručni, tučani. Tel: 022/685-081, 064/4615-799

• Prodajem berač EKO 3500, slovenački, jednorodni. Tel: 065/585-0570

• Prodajem motokultivator IMT 506 i rakiju šljivovicu. Tel: 022/2741-258

• Prodajem IMT setvospremač 2,9 m sa jednim redom valjaka. 022/714-306

• Prodajem drljaču 3 krila, rasipač za dubre, prikolicu 3 tone Dubrava. Tel: 064/367-38-73

• Prodajem IMT plug 756 visoki klirens i plug 756 niski klirens, IMT ciklon 400 kila i auto prikolicu. Tel: 069/717-615

• Prodajem dva pluga obrtača Lemken dvobrazni i trobrzni, obrtač Frost nemački trobrzni, ravnjak Olt trobrzni, IMT 756 dvobrazni i vadilicu za repu mehaničku, sve u odličnom stanju i kardan remontovan kao nov od traktora Torpeda 90. Tel: 061/200-32-17

• Prodajem prikolicu Emind Erdevik 4 tone, kiperica, može zamena. Tel: 064/24-94-505

• Prodajem povoljno špartač Majevica za soju i repu, dve tanjirače Olt i leskovačku i levator za kukuruz. Tel: 022/742-533

• Prodajem prekrupač 5.5 kW, elektro torni. Tel: 061/63-37-045

• Prodajem IMT frezu za traktor, radni zahvat 125 cm. Tel: 065/67-96-580

• Prodajem spremač IMT 2.90 m sa duplim rotorima, u odličnom stanju. Tel: 022/715-406

• Prodajem priključke za Tomu Vinković. Tel: 060/0314-015

• Prodajem konusno tanjiraste zupčanike za prednju vuču Torpedo. Tel: 064/321-31-63

• Menjam veliki kompresor za futoški špartač ili rasturivač za dubre sa lulom. Tel: 064/32-98-102

• Kupujem mlin na traktorski pogon. 063 8564 639

• Kupujem prikolicu oko 3 t a prodajem drljače, jedna ima valjke, jednobrazni plug, špeditere, stočarku i odžački prekrupač. Tel: 063/870-30-14

• Prodajem samohodni berač 4 reda, ručna izrada, vredi videti, kopija Burgona. Cena 12.000 evra. Tel: 064/256-36-89

**VOĐENJE KNJIGOVODSTVA
POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA****KNJIGOVODSTVENA AGENCIJA
"BILANS VM"**

**Trg Vojvođanskih brigada BB
Sremska Mitrovica, Tel: 064/06-06-450**

• Prodajem prikolicu Emind Erdevik, 4 tone, kiperica, može zamena. Tel: 064/24-94-505

• Prodajem plug IMT 756, visoki kliners i plug IMT 756, niski kliners i rasturivač dubriva 440 kila. Tel: 069/717-615

• Prodajem kabinu za traktor MTZ 52. Tel: 064/21-17-224

• Prodajem prekrupač 5.5 kw. Tel: 061/63-37-045

• Prodajem krunjač marke Bačko Petrovo selo sa elektro motorom i na kardan. Tel: 061/63-37-045

• Prodajem muzlicu "Alfa Laval", povoljno! Tel: 064/187-14-63

• Prodajem setvospremač 2,2 m. Cena 450 E. Tel: 063/860-13-74

• Prodajem adapter za kukuruz 3 reda. Tel: 022/711-896

• Prodajem povoljno plugove: dva pluga obrtača Lemken dvobrazni i trobrzni, obrtač Frost trobrzni, ravnjak OLT trobrzni, IMT 756 dvobrazni i vadilicu za repu mahaničku, sve u odličnom stanju i kao nov kardan prednje vuče za traktor Torpedo devedeset konja. Tel: 061/200-32-17

• Prodajem adapter 4 reda class, remontovan, rotosečka, prihvati original class. Tel: 064/25-63-689

• Prodajem sunce za detelinu. Tel: 064/214-92-15

• Kupujem prikolicu oko 3 t a prodajem drljače, jednobrazni plug, špeditere, stočarku i nove autoprikolice, odžački prekrupač. Moguća kompenzacija. Tel: 063/870-30-14

• Kupujem krunjač odžački ili Lifam. Okolina Šida. Tel: 064/368-52-47

• Kupujem konstrukciju prskalice Rau 440 ili agromehaniku. Tel: 065/4089-729

• Prodajem plug Eberhard prevrtač, tri brazde. Tel: 062/362-202

• Prodajem plug IMT 756 i rasturivač dubriva 440. Tel: 069/717-615

• Prodajem jednobrazni plug IMT i četvorokrlnu drljaču. Tel: 061/650-10-25

**Prodajemo univerzalni selektor za čišćenje
zrna i semena svih poljoprivrednih kultura,
cveća i ukrasnog bilja.**

Tel: 063/8334-064 i 063/589-780

• Prodajem dvobrazni plug 757.2, prikolicu za stoku i baliranu detelinu. Tel: 022/663-095, 064/014-58-53

• Prodajem adater za kukuruze Claas, 4 reda, remontovan, rotosečka. Cena 4.400 E. Tel: 064/25-63-689

• Prodajem berač SIP Šempeter 3500, kao nov i IMT 539 1997. godište, kao nov u fabričkom stanju. Tel: 069/273-20-62

• Prodajem prikolicu 5 t kipericu i tanjiraču 24 diska. Tel: 064/193-04-69

• Prodajem motokultivator i rakiju. Tel: 022/2741-258, 064/390-92-83

• Prodajem nešto delova za traktore Steyr 90 i 160 KS i tešku drljaču 150 E. Tel: 064/47-62-688

• Prodajem krunjač za kukuruz "Bačko Petrovo selo", kapaciteta 4 t na sat sa pogonom na struju ili traktor i elevator za kukuruz dužine 9 m. Tel: 066/902-14-98

• Prodajem IMT frezu za traktor, radni zahvat 125 cm, u ispravnom stanju. Hitno! Cena po dogovoru! Tel: 065/679-65-80

• Prodajem kuglična vretena za volan traktora IMT 539 i IMT 542. Tel: 063/11-83-095

• Kupujem presu John Deere 332 ili Someka 4500. Tel: 064/05-45-345

• Prodajem adapter 4 reda Claas, remontovan, rotosečka, prihvati original Claas. Tel: 064/25-63-689

• Prodajem prikolicu nosivosti 5 t, tanjiraču 24 diska. Tel: 063/717-54-16

• Prodajem samohodni berač 4 reda, ručna izrada, vredi videti, kopija Burgona 400. Tel: 064/25-63-689

• Prodajem dvobrazni plug 757.2 IMT i prikolicu za stoku. Tel: 022/663-095, 064-0145853

**ZEMLJA, PLACEVI,
KUĆE, STANOVI, LOKALI**

• Prodajem kuću u Vašici na 28 ari placa, nova, nedovršena. Tel: 022/743-279

• Prodajem vikend plac površine 21 ar, između Vrdnika i Jaska (tzv. Venje). Tel: 064/160-44-71

• Prodajem plac u Rumi površine 12 ari, širina 20 m a dužina 60 m, ograđen. Tel: 062/971-86-20

• Prodajem kuću u Dobrincima površine 150 m² sa svim pratećim objektima. Tel: 064/577-14-62

• Menjam stan na istoku u Šidu, 62 kvadrata sa etažnim grejanjem, klimom, garažom za kuću u Šidu uz moju doplatu. Tel: 065/65-85-294

• Kupujem zemlju pored Bosuta. Tel: 064/281-0-634

• Prodajem 4 jutra zemlje u komadu na putu Šid-Tovarnik, bliže Šidu. Tel: 062/393-583

• Prodajem 2 jutra zemlje u Hrtkovcima. Tel: 064/135-82-85

• Prodajem zemlju u Sotu, potez Dolce, 90 ari. Tel: 064/387-43-86

• Prodajem tri jutra zemlje u Moroviću kod groblja. Tel: 022/673-096

• Prodajem kuću u centru Jaska i hektar zemlje. 064/147-27-24

• Prodajem kuću u Erdeviku na pola jutra placa sa pomoćnim objektima. Tel: 022/719-190

• Prodajem kuću u Binguli. Tel: 061/270-19-37

• Prodajem novu kuću u Lačarku, sa svim pratećim stambenim i ekonomskim objektima. Tel: 064/276-15-29

• Prodajem stan 45 m², naselje kamenjar Sremska Mitrovica, 25.000 E. Tel: 060/670-1777

• Prodajem dva jutra zemlje u Begeču. Tel: 064/47-62-688

• Prodajem 12 jutara zemlje i kuću u Bačincima. Tel: 022/433-211, 063/551-266

• Prodajem kuću u Moroviću na placu od 84 ara, četiri jutra zemlje u Batrovcima, ulica Nikole Tesle 89. Tel: 022/2733-053, 064/311-86-86

• Prodajem kuću u Moroviću ili menjam za kuću ili stan u Šidu. Kuća je spratnica,

• plac je 30 ari, odmah useljiva. Tel: 022/715-762, 064/570-32-20

• Prodajem kuću u Šidu odmah useljivu, spratna kuća, može dve porodice da žive, podrum ispod cele kuće, izolacija, pomoćne zgrade i bašta uz topole u Šidu. Tel: 064/569-86-19

• Prodajem stan u Sremskoj Mitrovici 37m², Dekanac, visoko prizemlje, centralno grejanje, uknjižen. Tel: 065/2666-258

• Prodajem stan u Sremskoj Mitrovici, naselje Pejton, 58 m². Tel: 064/15-99-102

• Prodajem 12 jutara zemlje u Bačincima, burad za rakiju i vino a kupujem debele svinje i krmače preko 200 kg. Tel: 022/433-211, 063/551-266

• Prodajem tri jutra zemlje u komadu, prva klasa, potes Vrtlog, Ruma. Cena 10.000 evra po jutru. Tel: 060/663-93-20

• Prodajem kuću u Martincima na pola jutra placa, samovlasnik. Tel: 022/668-680

• Prodajem stan u Sremskoj Mitrovici, 37 m², u Dekancu, visoko prizemlje, centralno grejanje. Tel: 022/666-258, 065/2666-258

• Prodajem ili menjam kuću u centru Adaševaca, potkrovlje, centralno grejanje, pomoćne zgrade i širok plac. Tel: 022/737-333

• Prodajem 12 jutara zemlje i kuću u Bačincima. Tel: 022/433-211, 063/551-266

• Prodajem jedno jutro zemlje u Jarku, potez Crkvice. Tel: 064/345-31-21

• Prodajem kuću u Kuzminu, Zmaj Jovina 10. Tel: 022/664-446, 062/811-37-57

• Prodajem kuću u Berkasovu. Tel: 064/23-74-571

• Prodajem hitno i povoljno kuću u Erdeviku sa pomoćnim prostorijama, bašta, podrum, garaža. Cena po dogovoru. Tel: 064/7061-210

• Prodajem kuću u Šidu ili je menjam za kuću na selu. Tel: 022/714-567

**POLJOPRIVREDNI
PROIZVODI**

• Prodajem 5,5 tona kukuruza u džakovima (Čalma). Tel: 022/685-319

• Prodajem zeleni pasulj. Tel: 022/458-016

BESPLATNI MALI OGLASI

- Prodajem kukuruzovinu u snopovima, povoljno oko 100 snopova. Lačarak. Tel: 064/214-92-15

- Prodajem veću količinu balirane slame i kukuruzovine. Tel: 060/192-11-91

- Prodajem vezove za goveda i duplikator za pasterizaciju mleka. Tel: 064/911-29-49

- Prodajem zeleni pasulj. Tel: 022/458-016, 064/249-43-01

- Kupujem ječam. Tel: 064/450-73-84

- Prodajem detelinu, 300 dinara bala. Tel: 064/125-7142

- Prodajem baliranu detelinu. Tel: 063/11-55-835

- Prodajem veću količinu balirane slame i kuruzovine. Tel: 060/192-11-91

- Prodajem štapove za tunele za bostan. Tel: 022/453-486

- Prodajem 50 l rakije od krušaka. Tel: 064/03-10-223

- Prodajem rakiju. Tel: 022/661-312

- Prodajem kvalitetno balirano livadsko seno. Tel: 063/7114-103

- Prodajem baliranu soju, livadsko seno i slamu. Tel: 022/631-014, 064/235-04-80

- Prodajem baliranu detelinu. Tel: 060/667-66-26

- Prodajem očišćene orase, 750 din/kg i prekrupu koju donosim u Sremskoj Mitrovici, cena 25 din/kg. Tel: 022/639-340

- Prodajem rakiju od krušaka. Tel: 064/03-10-223

- Prodajem crno domaće vino. Tel: 022/666-146.

- Prodajem štapove za tunele za bostan. Tel: 022/453-486

- Prodajem 1,5 tona soje Balkan. Martinci. Tel: 061/147-026-13

- Prodajem baliranu detelinu. Tel: 022/663-095, 064-0145853

- Prodajem zrno soje. Tel: 022/666-228

- Prodajem 1.000 bala slame. Tel: 022/454-559

- Prodajem 1.500 kg kukuruza kokičara. Tel: 065/3-448-333

- Prodajem rakiju šljivovicu prepečenicu bez šećera, staru 5 godina. Cena 1.000 dinara litra. Tel: 064/475-83-41

USLUGE, POSLOVI

- Uslužno bušim rupe traktorom za voće, stubove i ograde. Tel: 064/99-25-898

- Tražim radnika na farmi krava (Nenadović). Tel: 022/625-145

- Usluga zavarivanja. Tel: 066/942-1117

- Pouzdan čovek održavao bi vikendice na Fruškoj gori. Tel: 064/514-7251

- Freziram bašte u Mitrovici i okolini. Tel: 022/631-495

- Industrija mesa Zmajevac iz Iriga po-trebni automehaničari sa iskustvom. Tel: 022/462-433, 064/891-38-11

Prodajem vikendicu sa šljivikom u Krčedinu sa pogledom na Dunav (vikend zona). Plac 42 ara, 220 stabala šljiva 12 godina stare, asfaltni put, trofazna struja. Cena 20.000 evra.
Mob: 063/592-235

- Tražim ženu za pomoć u kući stan, hrana i plata po dogovoru. Tel: 061/2892-945

- Vršim negu starih, bolesnih i osobe sa posebnim potrebama. Tel: 064/133-19-35

- Potreban električar za servis i montažu. Tel: 060/6070-106

- Tražim posao: čuvanje dece, pomoć u kući i starima za stan, hranu i platu. Tel: 064/4723-813

- Diplomirani ekonomista daje časove ma-tematike. Tel: 064/264-76-91

- Ozbiljna žena negovala bi nepokretne starije osobe i čuvala decu. Tel: 064/050-16-36

- Dajem časove engleskog i nemačkog je-zika za sve uzraste. Tel: 064/3144-666

- Ženskoj osobi hitno potreban bilo koji posao. Tel: 061/173-94-52

DOMAĆE ŽIVOTINJE

- Prodajem kravu crveni Holštajn, muzara. Tel: 060/5840-183

- Kupujem psa pulina za čuvanje ovaca, dresiranog, hitno. Tel: 064/916-22-24

- Prodajem tele simentalče staro 10 dana. Stejanovci. Tel: 022/454-536

- Prodajem bravce 130 kg, 1 klasa. Šid. Tel: 022/715-907

- Prodajem svinje za klanje, cena 180 di-nara. Tel: 063/8564-639

- Prodajem crveno-belu junicu, staru 6 meseci. Tel: 022/2713-726, 062/569-937

- Prodajem 6 ovaca, svaka ima po dvoj e jagnjadi. Tel: 022/743-149

SREMSKA
POLJOPRIVREDA

● Vaš poljoprivredni savetnik

● Novine koje Vas uvode

u savremeni agrobiznis

MARKETING

Tel/fax: 022/610-496

Mob: 064/1629-737

E-mail: poljoprivreda@sremskenovine.co.rs

- Prodajem bika težine 500 kg. Tel: 022/2713-674

- Prodajem kravu i junicu. Tel: 064/305-96-76

- Prodajem kravu crveni Holštajn, pet me-seci steonu drugo tele. Tel: 022/454-010

- Prodajem kravu za klanje. Tel: 064/12-52-950

- Prodajem krmaču za klanje 250 kg. Tel: 022/660-058

- Prodajem mangelice težine od 120 do 140 kg i svinjsku mast. Tel: 022/673-096

- Prodajem tele 4 meseca muško, crveno. Cena 500 E, fiksno. Tel: 064/23-57-863

- Prodajem jalovu kravu, simentalku i dva ženska teleta, umatičena, četiri meseca sta-ra. Tel: 061/624-65-77

- Prodajem kravu za klanje. Tel: 022/453-486

- Prodajem ovna Il de Frans. Tel: 066/403-656

- Prodajem prasice. Tel: 064/140-2117

- Kupujem kravu muzaru. Tel: 064/02-44-611

- Kupujem kravu steonu sa teletom ili fri-šku muzaru. Tel: 064/452-60-26

- Prodajem 2 nerasta u čistoj rasi Duroc, može i bez papira. Voganj. Tel: 064/256-36-89, 064/192-111-5

- Kupujem okiten crevo fi 50, 100m. Tel: 061/1148-153

- Prodajem 10 aluminijumskih cevi za navodnjavanje sa rasprskivačima. Tel: 022/688-133

- Prodajem 30 cevi za navodnjavanje, aluminijumske, slovenačke proizvodnje. Tel: 022/465-808

- Prodajem pumpu Morava za zalivanje, ima 2 usisna i 2 potisna creva. Veliki Radinci. Tel: 022/660-016

- Prodajem cevi za navodnjavanje fi 50, 9 komada sa prskalicama i 3 para krajeva cevi fi 70. Tel: 060/5840-183

- Prodajem pumpu Tomos za navod-njavanje i cevi za sistem kap po kap. Tel: 022/715-095

- Prodajem 4 plastenika dužine 40 m i visi-ne 8 m sa najlonom. Tel: 062/405-539

- Prodajem aluminijumske cevi za na-vodnjavanje, fi 70, 60 komada sa prskali-cama i 9 komada fi 50 sa prskalicama. Tel: 064/4113-590

- Prodajem tifon Fores prečnika 90 mm, 420 cm, 2003. godište, pumpa Bauer. Tel: 022/445-375, 063/1188-219

- Prodajem Honda MIO 10, pumpu kapaci-teta 1100 l/min, benzinska. Cena 400 evra. Tel: 022/312-740, 063/71-66-245

- Prodajem cevi za navodnjavanje prečni-ka 70 i 90, kompletan sistem. Radinci. Tel: 022/660-249

VOĐENJE KNJIGOVODSTVA POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA

KNJIGOVODSTVENA AGENCIJA "KURIR-2"

**Trg Vojsvođanskih brigada BB
Sremska Mitrovica, Tel: 063/404-950**

- Prodajem domaće guske bele. Tel: 022/477-090, 063/869-11-51

- Prodajem brava od 170 kg i domaće crno vino. Tel: 022/666-146

- Prodajem priplodnog Pijetrena. Tel: 065/995-20-32

- Prodajem mangelice težine od 120 do 150 kg i svinjsku mast. Tel: 022/673-096

- Prodajem 2 bravca oko 110-120 kg. Tel: 064/26-88-046

- Prodajem krmaču težine 220 kg, 3 godi-ne stara. Tel: 022/737-362, 062/833-76-50

- Prodajem šest ovaca sa jaganjcima i ov-na. Tel: 066/403-656

- Prodajem mladu kravu, crno-bela. Tel: 064/214-92-15

- Kupujem kravu do 20 litara mleka. Tel: 064/249-42-55

- Prodajem kravu i tele, crveno-bela. Tel: 022/457-525

- Prodajem dve krave Simentalke, visoko steone, pred telenjem. Tel: 022/491-171, 064/48-19-720

- Prodajem krmaču, triput se prasila i bravca težine 160 kg. Tel: 022/2717-148, 060/3-733-938

- Prodajem 2 nerasta u čistoj rasi Duroc, može i bez papira. Voganj. Tel: 064/25-63-689

ZALIVNI SISTEMI

- Prodajem zalivni sistem za navodnjava-nje kompletan, plug obrtač dvobrazni Cron i plug dvobrazni leskovački, krunjač sip na kardan. Tel: 064/4944-907

- Prodajem pumpu za navodnjava-nje Tomos. Mandelos. Tel: 022/681-664, 064/3311-638

- Prodajen žalecov tifon, fi 50, dužine 200 m, sa topom. Tel: 064/28-95-473

- Prodajem štence kratkodlakog ptičara. Tel: 022/716-200

- Sibirski haski, ekstra štenad. Tel: 065/6573-857

- Prodajem štence Labradora. Tel: 060/010-19-71

- Prodajem kučiće rotvajlere stare mesec dana (60 evra). Tel: 060/7352-070

- Hitno poklanjam ženku šarplaninca sa papirima, zbog odlaska u inostranstvo. Tel: 031/154-001

- Pikinezeri stari preko dva meseca. Tel: 064/2159-053

- Lesi muško štene odnegovano staro osam meseci. Tel: 063/234-219

- Prodajem kučiće pekinezera, patuljaste pinčeve, nemačke kratkodlake ptičare, lovne terijere, vakcinisani i revakcinisani. Dublje. Tel: 062/188-00-24

MOTORNA VOZILA

- Prodajem Peugeot 206 1.4 hdi, 2003. go-dište, Reault Clio 2002. godište, 1.2, 5 vrata, Opel Corsa 1.2 b, 2002. godište. Povoljno. Stara Pazova. Tel: 063/866-76-78

- Prodajem Nisan Almeru, 1997. godište, neregistrovan. Tel: 064/1060-736

- Prodaju Yugo 45, 1988. godište, registro-van do aprila, zimske gume, motor dobar, limarija solidna. Cena 250 E. Tel: 065/65-85-294

- Prodajem Pasata 2, turbo dizel. Tel: 064/014-58-43

- Prodajem Renault Kangu 1.2, cena po-voljna. Tel: 063/661-427

- Prodajem juga 55, 1995. godište, ura-đen nov reatest, u dosta dobrom stanju. Tel: 063/15-48-135

- Prodajem Hyundai Accent u besprekorno ispravnom stanju, registrovan do 11.2014. godine, 1.5 gls, 2000. godište. Tel: 060/400-41-09

- Prodajem Renault Kangu 1.2, cena po-voljna. Tel: 063/66-14-27

- Prodajem Opel Vektru 1.6i, benzin gas, 1989. godište, registrovana, cena po dogo-voru. Tel: 069/1238-577

Prodajem Opel Kadet, kocka 1,2, godište '83., benzin-plin, povoljno. **Tel: 064/14-69-263**

- Prodajem Alfa Romeo 156, Twin Spark, 2001. godište, veoma povoljno. Može i za-mena za neki manji auto uz doplatu. Tel: 063/855-44-70

- Prodajem Fiat Punto 2, 2001. godište, 8 ventila, 1.200 kubika, elektro podiza-či stakla, registrovan do 14.04.2014. Tel: 064/351-47-16

- Prodajem Opel Suzu 1.3, benzin, regi-strovan do marta 2014., plin, atest, stanje solidno. Cena 200 E. Tel: 063/765-98-56

- Prodajem TAM T-130 T 11 1989. godište, može zamena za manji auto i šasiju traktor-ske prikolice i mlin Odžački. Tel: 063/765-94-44

- Prodajem golfa 2 1.6 dizel, neregistro-van, motor u odličnom stanju, limarija solid-na i prodajem polovne delove za golfa 2 1.6 dizel, kompletan auto, motor odličan. Tel: 063/765-98-56

- Prodajem polovne delove za Golfa 2 1.3 benzin, Opel Astru f 1.6 benzin, Opel Vektru A 1.8 benzin, Opel Suzu, Stojadina, Yuga, Ford 5 1.8 dizel. Tel: 063/765-98-56

RAZNO

- Prodajem mašinu za pravljenje briketa. Tel: 022/716-779

- Prodajem vagu za skladište 2 tone. Tel: 062/14-200-43

- Kupujem polovnu mešaonu stočne hrane do 200 kg. tel: 069/601-053

- Kupujem ukleštenje za krmaču. Tel: 022/493-558

- Prodajem povoljno kazan za rakiju sa de-stilatom 150 l u ekstra stanju, hitno. Ruma. Tel: 064/03-58-285

- Prodajem tenebrije (brašnaste crve), 1 dinar komad. Tel: 065/4056-243

- Prodajem rakiju. Tel: 022/661-312

- Prodajem mešaonu za stočnu hranu. Tel: 064/14-97-412

- Kupujem kazan za rakiju od 100-120 litara. Tel: 064/59-59-623

- Prodajem polovan biber crep, veću količi-nu. Tel: 066/935-10-38

- Prodajem presu za ceđenje grožđa. Tel: 022/625-132, 064/4008-488

- Prodajem mešaonu za prekrupu. Tel. 061/497-412

- Prodajem ili menjam vagu drvenu od 500 kg sa tegovima, može za prasice i jaganjce. Tel: 022/618-939, 064/177-21-98

- Prodajem kavez za 60 koka nosilja. Tel: 065/2714-143, 022/714-143

- Prodajem dve kace za kominu od po hiljadu litara. Tel: 022/666-012, 066/937-14-94

- Iznajmljujem bušilicu za bušenje rupa za saditi voće. Tel: 064/17-34-309

- Prodajem bagremova drva debela, 25 evra. Tel: 063/520-419

- Prodajem kavez za koke nosilje 120 i 3 puta 60 komada sa tepsijama. Tel: 064/33-54-760

- Kupujem kazan za rakiju do 60 litara. Tel: 063/774-11-48

- Kupujem čokove. Tel: 064/256-20-40

- Prodajem kazan za rakiju 160 l sa desti-latom. Tel: 062/393-706

- Prodajem kalorični briket za loženje pa-kovan u džambo vreće od 1 tone, uvoz iz Austrije. Tel: 062/314-330

- Popravka svih vrsta gibnjeva od poljo-privredne mehanizacije i ostali kamionski i kombi program. Branko Vulin, Lačarak. Tel: 022/673-667, 064/175-81-43

- Prodajem jaja japanskih prepelica. Tel: 060/710-89-20

- Prodajem bagremove stubove za vino-grade, voćnjake, ograđivanje. Tel: 062/314-330

- Prodajem muzlicu Alfa Laval. Povoljno. Tel: 064/18-71-463

- Kupujem mešaonu stočne hrane kapaci-teta 250 do 350 kg. Tel: 022/670-056

- Prodajem sve vrste uglja za ogrev: su-šeni, kameni, drveni. Prevoz obezbeđen. Tel: 062/314-330

- Prodajem kazan za rakiju od 150 litara. Tel: 064/17-34-144

- Prodajem humus (crnu zemlju) za na-sipanje cvetnjaka, bašti; travu u busenu, potpuno čista otporna na gaženje, engleska, može i sa postavljanjem. Tel: 062/314-330 Kupujem vrcaljku za med. Tel: 064/240-66-16

- Prodajem brodski pod 19 mm, izbrušen, potpuno suv, može se postaviti na lepak, bez ispadajućih čvorova, uvoz iz Austrije. Tel: 062/314-330

- Prodajem sadni materijal za trogodišnju plantažu mente. Tel: 063/1100-872

LIČNI OGLASI

- Momak sa sela traži mlađu ženu do 40 godina za brak. 061/6529-385

- Udovac (51) situiran, zaposlen, želi da upozna ženu ili devojk u vezu i brak. Pred-nost nepušaču. Tel: 066/9741-654

- Ozbiljan muškarac pedesetih godina, stambeno sredeñ, bavi se privatnim poslom, razveden, traži ozbiljnu ženu od 35 do 50 godina za vezu, brak. Tel: 062/85-62-754

- Momak sa sela traži devojk u ili mla-đu slobodnu ženu bez dece za brak. Tel: 061/6083-265

- Tražim slobodnog muškarca od 55-60 go-dina. Tel: 061/1500-575

- Momak traži devojk u ili razvedenu mlađu ženu za ozbiljan brak. Tel: 061/2401-699

- Ozbiljna žena penzionerka 70-ih godina traži situiranog penzionera od 70-75 godina radi braka. Tel: 022/671-135

- Ozbiljan muškarac pedesetih godina stambeno obezbeđen traži ozbiljnu ženu za

- upoznavanje, druženje, brak. 064/4376-860

- Muškarac neženjen 43 godine iz Indi-je, materijalno i stambeno obezbeđen, želi da upozna žensku osobu do 35

50 jutara i mini farma

- Moja porodica i ja smo se posvetili stočarstvu, odnosno svinjogojstvu. Proizvodimo oko sto komada bravaca godišnje, a sada imamo u planu da tu proizvodnju i proširimo jer smo nedavno napravili mini farmu
- priča Perica Dermišek, poljoprivrednik iz Sota

Već godinama se Perica Dermišek iz Sota bavi poljoprivredom. Kaže da nema neku specijalnost nego „svaštari“ baš kao i mnogi drugi, što znači da se bavi i ratarstvom i povrtarstvom i stočarstvom. Obraduje ukupno 50 jutara zemlje, od čega je polovina u zakup, a druga polovina je njegovo vlasništvo. Od mehanizacije poseduje sve što mu je neophodno za posao: od traktora, plugova, preko setvosrepača, do sejačica i kombajna. U poslu mu pomažu svi ukućani: dva sina, supruga i roditelji.

Perica Dermišek
poljoprivrednik iz Sota

Imam 48 godina i ovaj posao sam preuzeo od svojih roditelja, koji su sad već stariji tako da su u penziji i slabo rade, a nadam se da će isto ovako jednog dana mene u poslu da naslede moja dva sina

- Imam 48 godina i ovaj posao sam preuzeo od svojih roditelja, koji su sad već stariji tako da su u penziji i slabo rade, a nadam se da će isto ovako jednog dana mene u poslu da naslede moja dva sina. Na 50 jutara koje radimo gajimo najviše kukuruz, pšenicu, soju i suncokret. Od povrtarstva trenutno radimo samo industrijsku začinsku papriku, koju sadimo na površini od jednog jutra. Ranije smo sejali i krompir, ali sada smo odustali jer više ne idemo na pijacu da ga prodajemo, nego samo kod kuće i to one količine koje nam preostaju za prodaju. Osim toga, na manjoj površini uzgajamo i kupus, otprilike 10 hiljada struka.

U poslednje vreme najviše smo se posvetili stočarstvu, odnosno svinjogojstvu. Proizvodimo oko sto komada bravaca godišnje, a sada imamo u planu da proširimo tu pro-

Mini farma svinja

izvodnju jer smo nedavno napravili mini farmu – priča Perica Dermišek, poljoprivrednik iz Sota.

Kako kaže, sve što su do sada on i njegova porodica postigli, uspehi su isključivo zahvaljujući sopstvenom ulaganju u proizvodnji, s ob-

zirom da nikada nisu koristili neke subvencije od države.

Na kraju perica zaključuje da bi i država mogla pomoći:

- Trenutno cena bravaca nije povoljna, čak je i mala naspram cene soje i premiksa. Mislim da bi država

mogla da pomogne nama seljaci-ma tako što bi nam dala malo veće subvencije, a posebno bi trebalo da smanji papirologiju koja je neophodna za prijavljivanje farme.

S. M. – M. M.

• KWS 3381 • KITTY • KERBANIS •
• KERMESS • KONSENS •

Sigurnost pre svega!

- Odlični u intenzivnoj proizvodnji
- Dugo ostaju zeleni - stay green osobina
- Povećan broj redova zrna na klipu
- Tolerantni na sušu
- Duboko usađeno zrno
- Pogodni za gajenje na svim tipovima zemljišta
- Brzo otpuštaju vlagu

www.kws.rs

KWS Srbija d.o.o. Milutina Milankovića 136 a/1, 11070 Novi Beograd, Tel: 011 301 69 65, 011 301 69 66, Fax: 011 711 08 80

KWS

Sejemo budućnost
od 1856